

Lapunk példányonkénti árusításának teljes bevétele az aradi Kossuth-szoboré.

Tizenhatodik évfolyam. 284-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hora 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hora 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasonos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási óra 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és esanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, december 11.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Arad polgármestere.**
- A képviselőház ülése.**
- A felvinci mandátum.**
- Vörös Vidor meghalt.**
- Róssa Bandi védekezés.**
- A magyarországi szerb alkonzul szökése.**
- A dum-dum lövegek kipróbálása a magyar hadseregénél.**
- Ingyen kenyér!**
- Pályázatok a városi tisztviselői-állásokra.**
- Főispán-installáció Csanádmegyében.**
- Az országközi csillárok panamája.**
- Az ipartestületi előjáróság ülése.**
- Tárca: Huszonöt év előtt.**
- Regény-Csarnek: A karvalyek vére.** Irta: Theuriet André.

Arad polgármestere.

Arad, december 10.

Jelentős fejezet kezdődik holnap Arad város történetében.

A város képviselőtestülete holnap tesz eleget rendeltetésének egyik legfontosabbikának: megválasztja a férfit, ki e naptól fogva intézője lesz Arad jó és balsorsának, hivatott őre a lakosság boldogulásának, első polgára Aradnak.

Hetek óta tartó sajnálatos párttusa szokatlanul élére állította ezt a nagyfontosságú kérdést. Sajnálatosnak és szokatlanul tartjuk e körülményt azért, mert a polgármesteri állás betöltését csak a

legritkább esetben szokták egy-egy városatyai voks szeszélyétől függővé tenni, lévén ez állás külső fényénél fogva is olyan jellegű, hogy alig türi meg a korteskedés alacsony színvonalon álló esetepatáját.

Ám ha az emberi gyöngesség mégis meghentergette e delikát ügyet az utca porában, és kitette a választással járó izgalomnak, a meghurcoltatásnak Arad legkimagaslóbb férfiainak egyikét, aki egyben a városi tisztviselői karnak rangban legelső, érdemekben, rátermettségben pedig legkiválóbb tagja: akkor a képviselőtestületre hárul a kötelesség megvédelmezni azt a magas erkölcsi színvonalat, mely Arad város törvényhatósági bizottságát mindenkor elválasztotta egyik-másik elmaradt fatornyos falu kortes-zajban félrevezetett kupaktanácsától.

Fennszóval hirdeti Arad minden kulturális intézménye, hogy *Institoris Kálmán kicsoda.*

Harminchárom esztendő óta nem jegyzett lapot Arad város krónikása, hogy leghagyhatta volna róla *Institoris Kálmán* nevét.

Szabadelvűség, jellemzilárdság és a munkaszeretet nagy vonásai adják meg e férfiú nemes fotografiáját.

Ami harminchárom év óta nagygyáttette Aradot: az ott találta *Institoris Kálmán* az alkotások bölcsője körül.

... Most azon a ponton áll, hogy a város közönsége a polgármesteri székekkel készül megtisztelni őt.

És mi történik?

Egy pajtáskodó fiatal csoport belémarokol a babérkoszoruba, s levelenkint szagatja le kiméretlen kézzel arról a homlokáról, melyet Arad város hálás közönsége övezett körül az elismerés maradandó jelével. Uton-utfélen azt terjesztik *Institoris Kálmán*ról, hogy az évtizedekig tartó rendithetlen munkabírás után most egyszerre megrokkant e férfiú alkotóereje; hogy egy nehéz betegségből, mely két évvel ezelőtt ágyba döntötte, még nem gyógyult ki egészen; hogy Aradnak elég volt már az „érdemekben megöszült” polgármesterekből, mert a lakosság fiatal, virgonc polgárnagyra szomjuhozik.

De ki tudná felsorolni mindazt a hibát és fogyatkozást, melyet a fentnevezett csoport most *Institoris Kálmán*ban felfedez!

Pedig — és ezt tudják az ellenpárton is — *Institoris* munkaerején nem hagyott nyomokat az idők foga. Egészsége sohasem volt tökéletesebb, mint most, szellemi erejének rugékonysága sohase fiatalosabb, mint ezidőszerint, amikor ez istenengedte rendkívüli adományokat elvitatni készül tőle a kortes-furfang. *Ha semmi érdeme sem lett volt a multban Institoris Kálmán*nak, akkor is őt tartanók most a város tisztviselői

TÁRCA.

Huszonöt év előtt.

— A legutolsó polgármester-választás. —

Nagy idő egy ember életében huszonöt év. Majdnem egy emberöltő.

Institoris Kálmán ezelőtt 25 évvel mint Arad város főjegyzője üdvözölte a polgármesterré választott *Salac Gyulát*. Azóta is, 25 nehéz, küzdelemteljes esztendőn keresztül maradt Arad város főjegyzője. Egy egész emberöltőn keresztül tudásának, lelkiének minden nemesebb részét beolvasztotta a város szebb és jobb jövőjébe. Mi aradi polgárok lépten-nyomon találkozunk olyan alkotással, melynek *Institoris Kálmán* főjegyző huszonötévi munkáikodása alatt lelkét adott. Ez alatt a huszonöt év alatt *Institoris Kálmán*nak szíve-leike összeforrott minden darab röggel, amelyről azt mondjuk: *aradi.*

Mert huszonöt éven keresztül főjegyzőnek lenni, nevezetes dolog.

Da vajjon hogy juthatott eszünkbe meditatálni *Institoris Kálmán* negyedszázados főjegyzői működésén?

Azt feleljük erre, hogy olvastunk egy beszédet, melyet *Institoris Kálmán* mondott ezelőtt 25 évvel, 1875 évi március 12-én mondotta,

mikor *Salac Gyulát* a városi tisztviselők nevében, mint ujonnan megválasztott polgármestert üdvözölte.

Mint azt a 25 év előtti krónikások följe gyezték, a polgármesteri állásra *Salac Gyula* városi főügyész és *Bánhid*y Béla báró konkuráltak. A jelölést egy *szavazási próba* alapján ejtették meg, mely szavazási próbán *Salac 54, Bánhid*y 36 szavazatot kapott s így a jelöltséget egyedül *Salac Gyulának* ajánlotta fel a törvényhatóság, mert *Bánhid*y visszalépett. *Salacot*, aki eladdig mindössze három évet töltött volt Aradváros szolgálatában, az *Atzél Péter* főispán elnöklete alatt tartott törvényhatósági közgyűlés meg is választotta egyhangú felkiáltással polgármesterré. *Salac Gyula* programbeszédében hivatkozott arra, hogy megválasztását nem tulajdoníthatja csekély három éves működésének, hanem annak a bizalomnak tudja be, melylyel polgártársai a jövőben kísérik.

Másnap történt, hogy *Institoris Kálmán* városi főjegyző *Salac Gyulát* a következő beszéddel üdvözölte.

Tekintetes polgármester ur!

Arad város köztörvényhatóságának tisztikara összegyűlt, hogy tiszteletét, szerencse- és üdvökvánatait általam talmácsolja. Kétszeres az öröm, melyet e város tisztikara a jelen percben érez; kétszeres pedig először

azért, mert a város közönsége a tisztikar kebeléből tisztelt meg egy egyént bizalmával és helyezte a nagyfontosságú polgármesteri állásra; másodszer azért, mert ismervén polgármester ur igazságszeretetét, erélyét, pontosságát és ügybuzgalmát, szent a meggyőződés keblünkben az iránt, hogy azon homály — mely alaposan vagy alaptalanul — egy idő óta e tisztikarra borult, polgármester ur vezetése alatt, mióta a pára szétfoszland, és elősegítendő számukra azon tiszteletet kivívni, melynek kiérdemléseért mindenkor buzgólkodtunk. Legyen meggyőződve arról, hogy mi nemes és őszinte törekvéseit, melyek törvényhatóságunk közigazgatási eljárásának gyorsítására, zilált anyagi viszonyaink rendezésére és a pénzkezelés pontosságára és tisztaságára irányulnak, erőnkhez képest és eskünkhöz híven előmozdítani és támogatni fogjuk; őszinte bizalommal fogjuk e város közügyeit érdeklő kérdésekben egyéni nézetünket feltárni, valamint nyíltan kimondani a reánk bízott ügy darabok elintézésénél véleményünket. Adja az ég, hogy a közbizalom által alkotott hivatalos kapocs, melynek keretében mi mindig bizalommal és tisztelettel fogunk személye iránt viseltetni, tartós és számtalan évekre kiterjedő legyen, melyek alatt nemes intenciói folytán létrejött alkotások hálával és dicsőséggel koszorúzzák nevét az utódok szívében.

között a polgármesteri szék betöltésére a legalkalmasabbnak.

Egy város közönségét hamis jelszavakkal megtéveszteni nem lehet.

Csak a közelmúltban mutatta meg Arad, hogy miként szokás megjutalmazni a tisztviselőt, ki élete javát, lelkének, szívének évtizedekig tartó munkásságát a város jólétének oltárán áldozta fel: Salacz Gyulának egy negyedszázados polgármesterség után képviselői mandátumot adott e város közönsége.

Vajjon helyén maradna-e a jogrend és igazság e magas értelmiségű városban, ha egy harminchárom esztendeig tartó, szinte példátlanul nagyszabású hivatali és társadalmi munkálkodás után, abból az esetből kifolyólag, hogy Salacz Gyulát megjutalmazta: Institoris Kálmánt hivataláról lemondani, nyugalmába vonulni kényszerítene e város polgársága?

Jó volna a szívekbe látni holnap és kilesni, hogy van-e a város képviselőtestületében csak egyetlen egy ember is, aki három évtizedes munkásságának hajlékából nyugodt lelkiismerettel tudja kiüzni Institoris Kálmánt csak azért, mert a polgármesteri széket magának kéri egy fiatalabb tisztviselő — becsúgya.

* *

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 10.

Kisebb karzati közönség érdeklődése mellett ma is élénk, mozgalmas volt a vita, a mely még mindig a munkanélküliek kérvénye körül forgott és több érdekes felszólalás is történt. Így Ballagi Géza szűzbeszéle, valamint Ernst Sándor, Bartha Ferenc és Károlyi Sándor gróf felszólalása. De feltétlenül érdekes volt Széll Kálmán miniszterelnök mai beszéde, amelyben az összes szónokokkal foglalkozott és komoly szociálpolitikai törvényjavaslatok benyújtását jelentette be.

Beszéde után óriási vihar tört ki, a mely-

Evvel a szinte programszámba menő beszéddel üdvözölte Institoris Kálmán az új polgármestert ezelőtt 25 évvel.

A helyettes polgármester akkor Farkas M. volt, mégis Institoris bízta meg a polgármester üdvözlésével, mert akkor is ő volt a város legelegánsabb szónoka.

Ugyanazon a héten történt a polgármester-választás, mikor a Lukácsy Miklos emókelete alatt állott „Aradvárosi Deákpart” fuzionált a Chorin Ferenc dr. vezetése alatt álló „aradi szabadelvű párttal”. Történt pedig az azon kormányváltás miatt, mely Weinkheim Bela bárót a Bittó miniszterelnök helyére juttatta. Tisza Kálmán egyesítette magában azokat az államférfiúi tulajdonokat, mely a Deákpartot a mérsékelt ellenzékhez közelebb tudták hozni.

Ilyen zavaros politikai év leghullámosabb hetén volt a polgármester-választás s így ez nem is izgatta föl a kedélyeket.

Az Institoris beszédében foglaltak azonban valóra váltak. Hogy ebben kiknek van érdemük, azt megmondta néhány héttel ezelőtt Salacz Gyula, mikor elbucsuzott a város tisztviselőitől. Akkor is Institoris főjegyző bucsuztatta el tőle a város tisztviselőit. Salacz Gyula válaszában a neki tulajdonított érdemek nagy részét kénytelen volt visszahárítani arra, aki őt már 25 évvel ezelőtt is üdvözölte, egész mostanáig támogatta ambícióval és tudással: Institoris főjegyzőre.

És Institoris főjegyző ma a polgármesteri választás előtt áll. Huszonöt évi küzdelme és fáradalma áll a háta mögött, mindenik év Arad történetében egy-egy határkö, melyekhez Arad szebb és jobb kora fűződik.

nek főszereplői Csávolszky és Ivánka Oszkár voltak.

Ivánka oly éles megjegyzéseket tett Csávolszkyra, hogy általában a dolog komoly folytatását várják.

Az utcán ma is sok munkás gyült össze, de a rendőrség széteszlatta őket.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Dániel Gábor, alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác, Lukács László miniszterek.

A múlt ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

Elnök felolvasta a kuria átiratát, mely szerint Gagern Miksa báró csacai választását megsemmisítettek. Tudomásul vették.

A napirend.

Ballagi Géza: Beöthy tegnapi beszédével polemizál és a kérvényezési jogot tárgyalja. Az eddigi szónokok a munkanélküliek kérvényét sem alakilag, sem lényegileg nem ismerik alaposan. A magyar törvényhatóság e téren jól teljesíti kötelességét és helyes szociális politikát folytat. De a munkásoknak is keil valamit tenni mert Schulze-Delitsch is azt mondja, hogy segíts magodon és az Isten is megsegít. A magyar munkás föltöbbé elhetetlen, mert minden segítséget az államtól vár. Kimutatja, hogy a budapesti munkások nemcsak szociálisták, de kommunisták is. Még Pichler sem vette észre, pedig ő eléggé vigyáz, hogy a munkanélküliek a kapitalizmus ellen harcolnak. A munkás-kérdésen könnyen lehet segíteni anélkül, hogy ez nagy harcot idézne elő. Ennek a mai nyomorúságnak csupán a gazdasági válság az oka. A másik baj az, hogy a munkanélkülieket a szociáldemokraták izgatják úgy a képviselőház, mint a papi osztály ellen. Ezt fejezi ki a munkanélküliek kérvénye. Kéri, hogy a Ház utasítsa vissza az ilyen hangú kérvényt. A bizottság javaslatát fozdja el.

Ernst Sándor elismeri, hogy a kérvény nem udvarias hangú, de egyébként nem fogadja el Ballagi nézeteit. Pichlernek azt feleli, hogy nem Bernstein, de Bebel vezeti a német szociáldemokrata pártot. A munkanélküliek kérvénye nem egyezik Vázsonyi felfogásával, mert a munkanélküliek a kapitalizmus ellen harcolnak, holott Vázsonyi ezt éppen nem teszi! A kapitalista produkció nem felel meg a helyes államrendszernek és így meg kell dőlnie. Megállapítja, hogy nincs iparunk és az is, ami van, nem megfelelő. Ez is oka annak, hogy oly sok a munkanélküli, majdnem 80.000. Vázsonyi a munkásközvetítőt szidta, holott mig januárban naponta 6000 ember jelent meg ott, ma alig 4000 keresnek e révén foglalkozást. Ő jobban szereti, ha a munkásközvetítő a miniszter mint-hogy Vázsonyi kezében legyen. A kormány figyelmébe ajánlja a kérvényt. (Zajos éljenzés a néppárton.)

Károlyi Sándor gróf: Csatlakozik a bizottság javaslatához. A munkanélküliek voltaképpen szintén csak kis emberek, akiket szövetkezeti munkon kell segíteni. A jelenlegi helyzet szinte lehetetlenné teszi a segítés gyors és alapos módját, mert ehhez rendezett pénzügyi viszony kell, ami most nincs. Kétféle munkanélküliség van: momentán és állandó. A momentán nyomoron könnyen lehet segíteni társadalmi uton is, mint a hogy a múlt évben segítettünk. — Rossz számítás az, hogy 80.000 ember áll munka nélkül; a hozzátartozó családtagokkal együtt legalább 250.000 embernek hiányzik a kenyeré. Ez-n csak a közzgazdasági helyzet megcsillárdításával segíthetünk véglegesen. Úgy kell gondoskodnunk a munkanélküliekről, mint a talált gyermekekről. Az állandó munkanélküliségen nehezebb segíteni, mert ennek a föld tulajdonosai törvénye az oka. De azért kereshnünk kell a módot, melylyel ezen is segíthetünk. Tudja, hogy a kormány megteszi kötelességét és ezért a kérvény egyszerű kiadását pártolja.

Bartha Ferenc: Ballagi ellenében kijelenti, hogy a Ház sohasem foglalkozott komolyan a munkás-kérdéssel. Ballagi egyenesen megtámadta a munkásokat és kisiparosokat. Azt bizonyítja, hogy a munka és a tőke két ellentétes forgalom, melyek természetesen harcolnak egymás ellen. Most a tőke győzte le a munkát, de ez a diadal nem lehet tartós. Az ellentéteket ki kell egyenlíteni. Ballagi az ipa-

rosokat is megtámadta. Ez a támadás jogtalan volt. Ha segíteni akarnak a munkanélkülieken, akkor állítsák föl az önálló vámsorompókat. Csávolszky javaslatához csatlakozik.

Széll Kálmán: Nincs ember, ki nála jobban sajnálná a munkanélkülieket és nem kiméli a vitára elmenő időt, bár egy fontos javaslat tárgyalása késik miatta. A munkanélküliek kérdése oly fontos, hogy mély tanulmányokat igényel és a kormány vissza is tér a szociális kérdésre a kereskedelmi költségvetés tárgyalásánál.

Arról van szó, hogy a kormány gondoskodjék a pillanatnyi nyomor enyhítéséről és a munkahiány okainak eltávolításáról. A kormány eddig is meg tett minden lehetőt, ezután is megteszi kötelességét. Az ipar már is örvendetesen föllendült. De a jelenlegi pangásának a túlcigázott budapesti építési láz volt az oka, mert igen sok munkást csalt a fővárosba, kik a pangás beálltával nem találtak kenyeret. A csőd beállt az egész ország megérezte, nem csoda tehát, ha a munkások is érzik. Ennek a munkanélküliségnek nem az önálló vámtérület az oka és föltöbbé rossz politika ezt ebbe a kérdésbe belekeverni. Aki azt mondja, hogy a pangás oka a közös vámtérület, az téved. Ő elismeri, hogy az ipar tényleg megerősödne az önálló vámtérület révén, de az országnak az ipar csak igen kevés kenyeret ad. Ha a munkanélküliségnek a közös vámtérület az oka, miért nem volt állandó munkásválság 34 év alatt, amióta kiegyeztünk. Ilyen részleges, időleges munkásválság minden országban előfordul. Tagadja, hogy 480 millió korona munkabért adnánk Ausztriának iparcikkék révén és ha adunk is, a magyar nyersterményeink révén ismét visszkapjuk pénzünket.

Tagadja, hogy nálunk elnyomná a kormány a munkásokat. Ha ellenőrzik a munkások gyülekezését, az természetes dolog. De elvileg a kormány sohasem ellensége a gyülekezési jognak, bár a káros célzatú gyűléseket nem engedélyezi. A szabad gyülekezés miatt még nem lesz boldog a magyar. A kiházasítás örve alatt alakult egyleteket felügyelet alá kellett helyezni és rendre feloszlítani, mert ott ezer és ezer bűn történt, úgy, hogy a kár millióra rug. Hát ilyen körülmények között nem csoda, ha a kormány felügyeleti jogot gyakorol.

Rakovszky: Ezt nevezik liberálistáknak.

Széll: A mentési munkákat komolyan kell venni, mert nem operett és balett az, mint egyik-másik ur hiszi.

Kubik Béla: En nem hiszem.

Felkiáltások jobbról: Helyre! Menjen mindenki helyére.

Kubik Béla: De menjenek helyre önök is.

Széll Kálmán: Fölolvassa a közmunkákról szóló kimutatást, melylyel igazolja, hogy a kormány eleget ádoz a nyomor enyhítésére. Igéretet tesz, hogy a kormány a még szükséges közmunkákat azonnal megkezdeti és azok végrehajtását teljes erővel sietteti. De mivel a kormány munkája ebben az esetben nem elég, itt a Házban kéri a társadalmat, hogy maga is tegye meg kötelességét.

Áttér a munkaközvetítőre és védi a támadásokkal szemben. Ez az intézmény jól és becsületesen dolgozik.

A kormány ismeri kötelességét és ha törvény útján egyelőre nem is segíthet, de kész mindent megtenni addig is e téren, amit a Ház jónak talál.

A munkatulfeszítést nem helyesli és a munkaerő kihasználását megfontolandónak tartja nemcsak a vasutnál, hanem a postánál is. (Nagy tetszés.) Megbecsüli a munkásokat és fogott legalább annyi munkással kezelt, mint Vázsonyi. (Tetszés.) És törekedni fog a szociálpolitikai reformokkal mielőbb a Ház elébe jönni.

Statistikai adatokkal bizonyítja, hogy a gyári munka nem csökkent olyan arányban, mint Visontai mondja. Tulzásokkal nem használunk amunkások ügyének.

A radikalizmust Vázsonyi azzal definiálta, hogy ez gyökeresség. Ezzel megelégednék Madarász József barátunk. A radikalizmus a viszonyok tekintetbe vétele nélkül a dolgok felforgatását jelenti. (Tetszés.)

A mi Pichler adatait illeti, azok tárgyában vizsgálatot indított, amely még folyamatban van ugyan, de már a legszigorubbán intézkedett a magyar anyag felhasználása érdekében.

Visontai javaslatát nem fogadja el, hanem a mikor szociális javaslatokat fog benyújtani a kormány, akkor szívesen beleegyeznek egy külön szociális bizottság kiküldésébe Keri a bizottság javaslatának elfogadását. (Zajos helyeslés jobbról, és éljenzés.)

Vihar.

Csávolszky személyes kérdésben kijelenti, hogy amikor kűnn zug és morog a munkátlakok tömge... (Nagy zaj jobbról.)

Ivánka: Mert izgatják!

Felkiáltások: Igen! Igen! Izgatják!

Ivánka: Rosszhiszeműleg izgatják! (Nagy zaj!)

Elnök cseppet.

Csávolszky: Ha izgatják!

Ivánka: Törvény és akotmányellenesen izgatják!

Kubik: Rendre! Rendre! (Nagy zaj.)

Ivánka Csávolszkyhoz: Magának sok büne van! Majd leleplezzük! (Nagy zaj.)

Csávolszky: Ha izgatják, miért nem csillapítják le. (Oriási láрма.)

Lukács pénzügyminiszter visszautasítja Pichlernek egy tegnapi állítását.

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Dániel elnök a *svindler* szóért, melyet Ivánka Csávolszkyval szemben használt és a melyet a nagy zajban nem hallott, utólag *rendreulastija* Ivánkát..

Ezután munkanélküliek kérvényére vonatkozó előadói javaslatot elfogadták.

A megyei pénztárak államosításáról szóló javaslatot *Kristóffy* elfogadásra ajánlotta.

A vitát holnap folytatják.

A felvinci mandátum.

(Petíció-tárgyalás a Kurián.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 10.

Az aranyos-torda megyei felvinci választókerületben ez év október másodikán folyt le a képviselőválasztás. Két szabadelvűpárti jelölt állott szemben egymással: *Miksa Imre* és *Felszeghy Ferenc*. A választás eredménye az volt, hogy *Miksa Imre* 435 szavazattöbbséggel képviselőnek választatott.

Felszeghy hívei, *Benkő Pál* és társai megtámadták a választást az 1899: XV. tcikk 3. §-a alapján, vagyis azért, mert a Miksa-párt részén állítólag bőven folyt az etetés, itatás és vesztegetés.

A petíciót ma tárgyalta a kir. kuria II. választási tanácsa *Vavrik Béla* elnöklété alatt. A kérvényezők meghatalmazottjaként *Szabó József dr.* szere elt. választásvédő: *Horánszky Dezső dr.* volt.

A tárgyalás elején a választásvédő bejelentette, hogy 12 választó nevében jelent meg itt, akik meghatalmazását aláírták. Hogy ezek az aláírók tényleg választók, ennek hiteles igazolását a községi jegyző megtagadta. Fölveti tehát a kérdést, hogy ily körülmények között a kuria elfogadja-e a meghatalmazást.

A kuria rövid tanácskozás után a meghatalmazást elfogadta.

Mint hogy a kérvény ellen alaki kifogás nem merült fel, *Szabó József dr.*, a kérvényezők meghatalmazottja előadja, hogy a választást öt pont alapján támadja meg:

1. Hogy *Miksa Imre* képviselő az 1899: XV. t.c. 3. § a 2. alpontja szerint részes oly cselekményekben, melyekkel a választóknak és ezek tudtával hozzátartozóiknak oly célból, hogy ő reá szavazzanak, illetve, hogy *Felszeghy Ferenc* re ne szavazzanak, vagy legalább a szavazástól tartózkodjanak, pénz, pénzérték, vagy más előny adatott, vagy ígéretett, s hogy ilyen cselekményekben *Miksa Imre* megelőzőleg és kifejezetten beleegyezett.

2. Hogy *Miksa Imre* az 1899: XV. t.c. 3. §-ának 6. alpontja szerinti etetés és itatásban részes volt.

3. Hogy az 1899: XV. t.c. 3. §-ának 10.

alpontja szerint a fentebb meghatározott cselekményeket mások követték el oly választókkal szemben, kik *Miksa Imre* re szavaztak, illetve a szavazástól tartózkodtak és hogy *Miksa Imre* az érvényes szavazatok általános többségét el nem nyerte.

4. Hogy az 1899: XV. t.c. 3. §-ának 11. a) pontja szerint egy közhivatalnok oly választót, ki neki hivatali alárendeltje, továbbá más választót arra nézve, hogy mely jelöltre szavazzon, fenyegetés és hivatalos hatalmának felhasználásával *Miksa Imre* melletti szavazásra kényszerített és *Miksa Imre* az érvényes szavazatok általános többségét el nem nyerte.

5. Hogy *Miksa Imre*, kit a választási elnök országgyűlési képviselőnek kijelentett, az érvényes szavazatok általános többségét nem nyerte el.

Ezután felszólja az állításainak igazolására alkalmas tanukat, kimutatja, hogy az érvénytelen szavazatok száma közel 600-ra rug, tehát a többséget jog szerint *Felszeghy* nyerte el. Ezek alapján kéri a választás érvénytelenítését, illetve az is, hogy az érvénytelen szavazatok leszámításával *Felszeghy Ferenc* jelentessék ki a felvinci kerület megválasztott országgyűlési képviselőjéül.

Ezután a választásvédő szólalt fel. Mindenekelőtt *Miksa Imre* nek, a megválasztott képviselőnek, a közügyekben kifejtett tevékenységét vázolja, azután egyenkint foglalja a kérvényben felhozott érvénytelenségi okokkal, melyekben sem vesztegetést, sem etetés-itatást, sem hivatalos pressziót felfedezni nem tud.

Ha osztogattak is pénzt a választók között, ez fuvar költségek fedezésére történt, a mit a törvény megenged. Az etetés és itatás vádja pedig a kérvényben oly általánosságban van felemlítve, hogy az ellenbizonyítékokat elő sem terjesztheti. Az állítottakat tehát általánosságban tagadásba veszi. Mindezek alapján a kérvény elutasítását kéri, bizonyítási eljárás mellőzésével.

A bizonyítási-eljárás befejezése után, a bíróság tanácskozássra vonult vissza s ennek befejeztével *Vavrik* elnök kihirdette az eredményt, amely szerint a Kuria a felvinci petíció ügyében a bizonyítási eljárást elrendelte, s annak foganatosítása iránt a kolozsvári ítéltábla elnökét megkeresi.

TÁVIRATOK.

A bur háboru.

London, december 10. A lapok azt jelentik Pretóriából, hogy *Dewett* Heilbronn mellett 2000 embert vont össze és majdnem bekerítve tartotta *Wilson* ezredet, a kinek *Kitchener* lövészei napokon át érintkezésben voltak *Dewett* csapataival. *Rimington* ezredesnek erős éjjeli menetek után sikerült a szorongatott angol csapatokat kiszabadítania, mire azok némi veszteséggel visszatértek Heilbronnba.

London, december 10. *Onslow* gyarmatügyi államtitkár *Crewben* beszédet mondott, a melyben azt hangoztatta, hogy a koncentrációs táboroknak a hadügyi kormányzatból a gyarmatügyi miniszteriumhoz való áttétele semmiféle egyenetlenséget nem okozott. A kormány nem kímél költséget, hogy a táborok lehető legégszesebbek legyenek. Bárkinek szabadságában áll a kedvezőbb fekvésű partvidéki táborokba mennie. Egyébként a nagyobb táborokat megszüntetik és kisebbekkel pótolják, a melyekben 2—3000 menekülő fér el. Sok menekülő azért jött a táborokba, mert *Kitchener* biztosította őket, hogy nem fogják őket hazájukból elvinni és azt a kérdést intézték hozzájuk, hogy akarnak-e partvidékre menni.

Vörös Vidor. †

— Az Aradi Közlöny tudóstóljától. —

Arad, december 10

Aradváros társadalmának egyik legrokonszenvesebb és közéletünknek évtizedeken át egyik legtevékenyebb tagja dőlt ki ma este az élők sorából. *Vörös Vidor*, a vármegye volt főügyésze meghalt.

Vörös Vidor város és megyeszerte régtől fogva ismert férfiú, egyéniségének tisztelete oly általánossá vált, hogy arra a közélet ritkán mutat hasonló példát.

Aradmegyében, *Pankotán* született 1847. szeptember hó 22-én. A középiskolát Aradon végezte, a jogot pedig Budapesten hallgatta. Az ügyvédi vizsgálat letétele után egy nyitrai megyei grófi családnál nevelősködött, majd visszatért Aradra és *Varjassy József* társaságában ügyvédi irodát nyitott.

A pálya szépen, csöndesen indult. *Vörös Vidor* szerény igényekkel lépett föl, de serény munkálkodása mégis kiemelte őt az értelmi osztály nagy csoportjából. Alapos tudása, ritka képzettsége és bámulatos szorgalma által akaratlanul a köztevékenység terére jutott, ahol nem kis szerep várt reá. Először *felelős szerkesztője* volt az *Alföld* című, azóta már megszünt aradi politikai napilapnak. Rövid idő múlva más térre hívta őt a közönség bizalma és elismerése: Aradmegye *alügyésze*nek választották meg s e miatt le kellett mondania szerkesztői állásáról, mely összeférhetetlen volt a közhivatallal. Két év után a megye *főügyésze* lett s ez állását egészen 1898 ig viselte, ezután az A. Cs. E. V. ügyésze lett.

Mikor a főügyészi állástól megvált, egészségi állapota is megrendült. Agvát támadta meg a kór s egyéb bajok is komplikálták betegségét. Hét hónap óta súlyos beteg volt már, hat hét óta pedig állandóan rosszabbodott állapotára, úgy, hogy orvosai már látták a katasztrófa közeledését. Ma délután fél 3 órakor beállt az agónia és este háromnegyed 8 órakor kiszenvedett. *Vörös Vidor* szépen, csöndesen örökre lehunyta szemét.

Ez volna rövid és nagyon vázlatos leírása *Vörös Vidor* pályafutásának.

Szorgalma, szerénysége és puritán jelleme nem mentette meg *Vörös Vidort* a balsors csapásaitól. Főügyészi állásának elvesztése is oly méltánytalanság volt, amelyet legkevésbé sem érdemelt meg. Teljesen ártatlanul áldozata lett a *Krivány-ügynek* s nyugdíj nélkül kellett állásáról visszavonulnia, s csak a legutóbbi megyei törvényhatósági ülésen szavazták meg neki a nyugdíjat.

Erdekes, de szomorú párhuzam volt az ő sorsában meg az atyjáéban.

Édesatyja ugyanis, *Vörös Pál*, Aradváros polgármestere volt *Salacz Gyula* előtt, 1872-ig. Hasonlóan derék, puritán jellemű férfiú volt, kihez árnyéka sem férhetett volna az allattomos gyanunak, de az ő polgármestersége alatt is előfordult egy visszaélés. *Farkas Menyhért*, a hírhedt lottókirály akkoriban városi tanácsnok volt, a pénzek kezelése körül hűtlenséget követett el s emiatt *Vörös Pál* polgármestert nemcsak hogy állásának elvesztésére ítélték, hanem még arra is kötelezték, hogy az elkezelt nagy összeget a városnak megtérítse. Erre nemcsak neki ment rá mindene, hanem fia, a most elhunyt *Vörös Vidor* eladta egy nagyobb birtokát, hogy atyja teljesíthesse kötelezettségét. Még ez sem volt elég. A volt polgármesternek egy nevelt leánya, a ki *Vörös Lajos* előkelő somogy megyei földbirtokos neje, pótolta a hiányzó összeget.

Ilyen csapások elviselése után indult meg

Vörös Vidor pályáján, amelynek végén érte őt a legsúlyosabb, a legelviselhetlenebb injuria: mikor a Krivány-esetből kifolyólag állását a legméltatlanabban elvesztette.

Ettől az időtől kezdődött Vörös Vidor betegsége. A buskomorság, a mérhetetlen és igazságtalan csapás következtében beteggé tették s azóta egyre súlyosbodott betegsége három éven keresztül a mai napig, amikor az élők sorából már elköltözött.

Vörös Vidornak hivatali és publicisztikai érdemein kívül említést érdemel nagy és sikeres irodalmi működése és kiváló műveltsége. A francia, német, angol és norvég nyelveket teljesen bírta. Azonkívül, hogy az *Alföldet* több ízben és hosszabb ideig szerkesztette, irt a Fővárosi Lapokba, Reformba, Nők Lapjába, Természetbe, Új Időkbe és fordított számos szindarabot, tárcát és tanulmányt.

Csak legutóbbi éveiben szünt meg munkálkodása, mikor betegsége gyötörte s szemvilága is erősen megrongálódott. Csöndes megadással viselte nehéz baját s csak feleségének, szül. *Kosztolányi* Arankának önfeláldozó, hü ápolásának köszönhető, hogy eddig is elhuzódhatott élete.

Testvérei Vörös László államtitkár, Vörös Tibor aradi honvédszázados és Vörös Szilárd temesvári kapitány.

Temetése csütörtökön délután 2 órakor lesz a Wesselényi utcai Szalay-féle házból.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Sarah grófnő, szimü. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Vörös talar, szimü. (Páros bérlet.)
Péntek: Nevezetes kastély, vígjáték. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Svihákok, operette. (Páros bérlet.)
Vasárnap: Este: Svihákok, operette. (Páratlan bérlet.)

Gonda Laci jubileuma.

Arad, december 10.

A színháznak ma ünnepe volt, megünnepezték a színház pénztárnokának, a derék *Gonda* Lacinak 25 éves színészi jubileumát. Az ünnep méltóan jelezte, hogy a mi derék pénztárosunkat mennyire szereti a társulat és a nagy közönség, aki az ő derék iparkodását mindig tudta méltányolni, mennyire becsülte benne a színház ügye iránt lelkesülő tisztviselőt.

A pénztár fülkéjéből kiemelték a jó *Gonda* Lacit és felvitték a színpadra, ahol régebben derekasan állta meg helyét *A Falurosszát* adták ez ünnepélyes alkalmából és *Gonda* Laci, mint *Adus*, vén cimbalmos, idézte fel a régi jó időt, amikor még ő is a világot jelentő deszkákon áhitozott a dicsőség után.

Megható volt a társulat ünneplése. Az előadás előtt a színpadon félkörben állott fel az egész társulat. *Bács* Károly, a társulat kipróbált szónoka lelkületes szavakkal üdvözölte az ünnepeket. A szép és megható beszéd közben *Gonda* szemében köncsepek csillogtak és a meghatottságtól alig tudta megköszönni az ovációt. A színészek szép ajándékkal tüntették ki az ünnepeket — babércsokrot, aranygyűrűt nyújtottak neki át — és a társulat minden tagja meleg öleléssel, kézzorítással, sőt testvéri csókkal fejezték ki őszinte üdvözlésüket.

A színház zsufolásig megtelt. A hangulat lelkes volt, és mikor az ünnepeket a második felvonásban a színpadra lépett, a zenekar tussal üdvözölte, a közönség pedig percekig tapsolt.

A darabban szereplő színészek derekasan hozzájárultak ahhoz, hogy sikerült legyen minden tekintetben az este. Minden egyes szereplő kifogástalanul játszott és a közönség hálásan

tapsolta a sikerült összjátékot és az egyesek alakítását.

Az előadás után a jubiláns tisztelői és a színtársulat tagjai a Fehér Kereszt külön termében gyűltek össze, s lelkes ovációban részcsitették *Gonda* Lászlót. *Carolus.*

* **Az aradi színház szubvenciója.** Az aradi színháznak, mint ismeretes, azelőtt 6000 korona szubvenciója volt. Egy időre a miniszter ezt a szubvenciót megvonta a várostól, most aztán leirt s tudatta, hogy a színház részére évi 8000 koronát utalványozott. A mai előkészítő tanácsülésen tárgyalták a szubvenció ügyét s ebből kifolyólag a tanács a közgyűlésnek oly értelmű indítványt tesz, hogy írjon fel a város 20,000 korona szubvencióért a miniszterhez s ismételje előbbi kérelmét a magasabb szubvenció megadása iránt.

* **A svihákok pénteki bemutatója** abban lesz hasonló az eddigi operettekéhez, hogy fülbemászó kedves dallamokat kap a közönség. A szövegben azonban különbözik, mert összefüggő és mulatságos helyzetekben gazdag a meséje Zierer operettiének. A két fősvihákot, kik hercegi mivoltukkal ámitják a világot és szerzik a bonyodalmat, *Felhő* Rózsi és *Rubos* Árpád fogják játszani. A sok bohóságot, mely a darabban van, a harmadik felvonás nagy mulatságon emelkedik ki s több részlettel megszerzi az érdeklődést, énekekben és táncban egyaránt. Erre a felvonásra új díszlet is készült.

* **Zichy Géza gróf pályadíja.** A „Nemzeti Zenede” bíráló bizottsága tegnap este tartott ülésében itélkezett a gróf *Zichy* Géza által magyar zeneművek hangszerelésére adományozott 200 koronás pályadíjra beérkezett pályaművek felett. A bizottság a díjat egyhangulag a „Pelsőfi” jeligés „Magyar változatok” című műnek ítélte oda. A jeligés boríték *Miklós* Albert zeneszerző nevét tartalmazta. A bíráló bizottság dicséretre méltónak a „Derű” jeligés és a „Hunnia” jeligés Magyar rhapsodiát találta.

* **Kártya közben.** Megírtuk már, hogy *Andorffy* Péter, a kassai színház kedvenc komikusa s rendezője, e hó 14-én jubilálja meg működésének 30 éves jubileumát. Ez alatt a három évtized alatt *Andorffy* Péter végigjárta a magyar színpadok valamennyijét s Együd után ő játszotta a Népszínházban *Gáspár* apót is. *Andorffy* — aki, önéletrajza szerint, a könyvkötő-gép mellől szökött meg hazulról s csapott fel színésznek *Szegedi* Mihály társulatánál — nemcsak a színjátszás, de a kártyajáték terén sem mindennapi sikereket ért el s mostani jubileuma alkalmából eleveníti fel kassai tudósítónk a következő jóízű apróságot róla: *Andorffy* Pétert egy időben Kassán megharapta egy állítólagosan veszett kutya. Nagy riadalmat keltett akkoriban a színháznál az eset s a színreferensek halvány célzásokat is tettek annak idején a szerencsétlenségre, mikor *Andorffy* féktelenkedő kedélye tullepte a színpadon megengedhető határokat. Szóval az az egész város tele volt a komikusról és a veszett kutyáról szóló hírellel, a lapok is ritkított sorokban írták meg, hogy *Andorffy*t beoltották a Hógyes-féle intézetben. Történt pedig ezután nemsokára, hogy a kassai *Andrássy*-kávéházban *Andorffy* két előkelő földbirtokos barátjával kalábert játszott. A kedélyek izgatottak voltak a kártyaasztal körül s az izgatottság csak nőtt, mikor *Andorffy*t a legmasabb színben meghirschkontrázták tulletróval, ultimóval s minden más egyebekkel egyetemben. Az ötödik kihívásnál pedig nyilvánvaló lett, hogy *Andorffy* elveszti a játszmát. Egy hibás kihívása mélyen gondolkozóba is ejtette a jeles komikust. Varkarta a tarkóját, majd szemét átkozottul forgatva egyszer csak elkezdett *ugatni*. Két partnere megrettenve ugrott fel a kártyaasztal mellől, odadobva a kártyákat az asztalra. Kiterítve ott feküdt a zöld posztón a két földbirtokos kártyája, bizonyosságul annak, hogy *Andorffy* azokkal az ütőkártyákkal szemben a játszmát a legnagyobb vigyázat mellett sem nyerhette volna meg. *Andorffy* pedig nyugodtan szolt:

— Ezt a kis hirschkontrát se nekem kell megfizetni. Renonce. Kérem tovább osztani.

* **Vannak még mecenások** *Bleichröder* György dugszdag berlini bankár a múlt héten estélyt rendezett, amelyre a párisi nagy opera két tagját is lehozatta. A megjelent operai tagok egy pár énekszámot adtak elő s ezért tízezer frank tiszteletdíjat kaptak.

Rózsa Bandi védekezik.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Arad, december 10.

Több ízben volt lapunkban szó arról, hogy *Rózsa* Bandit, az aradi „uri” cigányprimást, a ki *Nagy* Károly aradi cigányzenekarával a nyáron osztrák fürdőhelyeken muzsikált s aratta hegedűjével a sok dicsőséget, — a szomszéd állam rendőrsége állít ilagos szélhámoskodásáért körözte és letartóztatta.

Annak is hire járt, hogy *Rózsa* Bandi azért nem jött bandájával haza, mert ott az idegenben egy *Chimay* hercegnőt talált magának s ott maradt vele valahol Baden-Badenben, vagy Münchenben mézesheteket élni. Később azonban mindkettőjüknek meggyült a rendőrségekkel a dolga.

Mindezekről a hírekről értesült *Rózsa* Bandi s most egy panaszos levelet intézett hozzánk, melyben ártatlanságát és azt hangoztatja, hogy alaptalanul írják róla a lapok e fajta dolgokat, mert neki piszkos ügyei nem voltak. Levelét itt közöljük:

Tekintetes szerkesztő Ur!

Néhány nap előtt kezembe adták az *Aradi Közlöny* néhány számát, amely csekélységgemmel is foglalkozik — de miután az információ, amelyet a lap kapott, nem egészen pozitív alapon nyugszik és így a közlemény nem mindenben felel meg a valóságnak, — nagyon kérem tekintetes szerkesztő urat, hogy jelen soraimnak épen olyan szives készséggel adjon helyet, mint az előbbeni, reputációmát mélyen sértő közleményeknek.

Végtelenül sajnálom, hogy nem váthatam be a közönség várakozását és nem követtem el olyan dolgokat, amelyek okul szolgáltak volna egy szenzációs leleplezésnek. A közlemény szerint, „különféle szédelgések és csalások” miatt letartóztattak engemet és „életem párját!” Ez ilyen formában valótlán. Letartóztatták barátnőmet és egyik ugyanazon szállodában lakó ismerősét, aki ellopta barátnőm mintegy 1200 márká értékű holmiját és hogy a lopás vádjára alól kikerüljék: ellenem és barátnőm ellen terhelő vallomást tett, hogy t. i. neki meg volt engedve „barátnőm” ruháinak viselete, mert én és barátnőm elfogadtunk tőle pénzt, amit ő nem tisztességes úton szerzett.

Miután ez Németországban okul szolgál a bűnügyi eljárás megindítására, engemet is letartóztattak és 10 heti vizsgálat után, miután a véd teljesen alaptalannak bizonyult, a megtartott végtárgyaláson az ügyész elejtve a vádat, a törvényszék teljesen fölmentett és azonnal szabadlábra helyezett. Így hát semmiféle „csalásokat és szédelgést” nem követtem el, amiért elítéltek volna, sőt haza sem „toloncoltak.”

A későbbi közlemény sem felel meg a valóságnak, mert az égeri törvényszék sem adott ki „nyomozó levelet és „elfogatási parancsot” ellenem, hanem való csupán az, hogy *Franzensbad*-ból adóság hátrahagyásával távoztam *Baden-Baden*-be, de ezért az adóságaimért még *Franzensbad*-ban végrehajtást vezettek ellenem és összes holmiaimat a végrehajtó magával vitte. Szabadlábra helyezésem után személyesen kérdeztem, meg a müncheni rendőrségnél igaz-e, hogy az égeri törvényszék keres? akkor ime itt vagyok, — mire a rendőrség kijelentette, hogy teljesen szabad vagyok, mert az égeri törvényszék csupán kérdést intézett az aradi rendőrséghez, hogy Aradon tartózkodom-e? — valószínűleg, hogy elvitt ingóságaim felől rendezék.

De valótlán az is, hogy *Franzensbad*-ból megszöktem, mert egy egész zenekarral, ez kissé bajos itt lett volna. Sőt összes hitelező-

immel tudattam, — hogy Baden-Badenbe megyek.

Az pedig minden alapot nélkülöz, hogy Pandy néven, vagy mint újságíró szerepeltem és így semmi ok sem volt rá, hogy „harokba kerüljek.”

A saját nevem alatt voltam és leszek a külföldön és hogy mennyire nincs okom nevémet eltávolítani, bizonyítja az, hogy egész farsangon Münchenben a „Bamberger Hof” elsőrangú étterembe vagyok szerződötve saját nevem alatt és saját zenekarommal.

Ha tekintetes Szerkesztő ur nem adna jelen soraimnak teljesen hitelt — kérem a müncheni törvényszék (III. Strafkammer) 940—901. V. sz. ítéletét — a mellyel teljesen föl lettem mentve — és a müncheni rendőrség aktáit betekinteni.

München 1901. december 1.

Mély tisztelettel

Rózsa Bandi, cigányprimás.

„Hotel Kränzbrau” Brunnsstrasse 7.

A magyarországi szerb alkonzul szökése.

(Weisz Soma bünkrónikája.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 10.

Weisz Somának, a megszökött volt alkonzulnak a bünkrónikáját nem merítették ki azokkal az esetekkel, amelyeket mai túlóránkban közöltünk. A nagystilű szélhámos mivolta a következő két ügyénél bontakozik ki a maga igazi meztelenségében.

Az egyik jellemző ügy, mely a volt alkonzul egyéniségét megvilágítja, az a viszony, amelyben egykori inasával volt. A szereplési viszketegségben szenvedő ember a Kerepesi-ut 28. szám alatt levő lakásán, amelyért négyezer-nyolcszáz korona évi bért — kellett volna fizetnie, fényes estétet adott. Sokszor igen előkelő állású személyiségek, diplomaták, idegen államok magyarországi képviselői voltak jelen az estéken, amelyekhez persze megfelelő személyzetre volt szükség.

Az alkonzul két „praktikus” föltétellel szerződötte ezeket az alkalmazottakat: saját maguknak kellett beszerezni a drága libériát és tartoztak kauciót letenni. Weisz nem vetette meg a kiskaliberű gonosztevők módszerét sem: megtartotta az illtök óvadékát. Am ezt annál furfangosabban formában cselekedte.

Komornyikja, Korsziczky János által fizetette a cselédséget s most aztán az öreg szolgán követelhetik az alkonzul ur által elsikkasztott kisebb-nagyobb összegeket. Korsziczkyval, aki csinos vagyonkát takarított meg különböző nagy uraknál hosszas szolgálata idején, látszólag igen gavallérosan bánt el Weisz. Megesett, hogy százkoronás ajándékokat adott neki. De viszont váltókat íratott alá a tapasztalatlan hű szolgával s ez most sirathatja elherdált tőkét.

A szerbiai kereskedők, mint ismeretes, szinte korlátlanul megbiztak hazájuk konzuljában, s a szomszéd ország exportjának túlnyomó része az ő ügynöksége révén jutott ide hozzánk. Weisz, mint most utólag kiderült, nem elégedett meg a busás százalékkal, hanem érzékenyen becsapta a szerbeket. Legnagyobb panamája a vásárpénztári ügy volt. Szerződést kötött a budapesti marha-vásár-pénztárral, amelynél nagyszabású visszaéléseket követett el.

Ez a dolog annak idején meglehetősen feltűnést keltett. A fővárosi hentesek és mészárosok lapjuk után, a városi közgyűlésen és egyebütt támadó akciót indítottak a Weisz tisztán látott szándéka s később megvalósult terve ellen. A reklám-diplomata azonban befolyásával

el tudta érni céljait, a magyar és szerb érdekek egyforma kárára.

Ezekon kívül akárhány egyéb bűn is terheli még a lelket. Ime a következő: Amikor nászutra ment, Bécsben beállított Wertheimer és Frankl butornagykereskedőhöz és négyezer korona értékű butort vett. Egy hónap múlva hazatérvén, a budapesti Gelb M. és Fia kárpitós céget látogatta meg. Itt egészen új, speciális tervek szerint csupa XIV. Lajos korabeli butort készített. Gelb, akinek a fia iskolatársa volt Weisznek, szívesen eleget tett a megrendelésnek. Míg a butorok elkészültek, Weisz az apósánál lakott Komárommegyében. Weisz persze Gelbéknek sem fizetett, amire azok pöröltek, majd bűnvádi följelentést is tettek Weisz ellen és lefoglaltatták a butorokat. A konzul azonban mégis eladta a butort, amivel bírósági zártörést követett el.

Érdekes, hogy Weisz ellen már számos büntető följelentés történt, de a rendőrség mégsem tartóztatta le.

Weisz különben már esküvője óta alig érintkezett a családjával. Gőgösen viselkedett, hónapokig nem járt haza szüleinek a Vármázköri lakására, hol nőtlen korában lakott. Apjának harmincöt évig volt a fővárosban nagy ruhakereskedése, ezalatt tekintélyes vagyona tett szert, amelyet mind fiára áldozott.

EGYESÜLETI ÉLET.

Az ipartestületi előjáróság ülése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 10.

Az aradi iparegyesület előjárósága hétfőn délután 5 órakor tartotta az évben utolsó rendes gyűlését Berán Antal elnöklete alatt. Pontosabb tárgyak lévén napirendre tűzve az előjáróság tagjai majdnem teljes számban jelentek meg. A havi jelentések és számadásoknak titkár által történt előterjesztése után felolvastattak a kereskedelmi minisztertől az árucarnok ügyében legutóbb érkezett leirat, melyet az előjáróság tudomásul véve elfogadta az évi 2000 korona segélyt s elhatározta, hogy most már gyorsabb tempóban hozzájárul az árucarnok megnyitásokhoz, ami április hó 1 én a kellő ünnepek mellett fog megtörténni.

Behatóbb tanácskozás tárgyát képezte az iparos tanoncok erkölcsi nevelése érdekében szükségessé vált intézkedések megtétele s ezzel kapcsolatban határozatilag kimondták, hogy a testület elnöksége küldöttségileg keresse fel az aradi összes vallásfelekezetek vezetőit s azon kérelmet terjessze elő, hogy az iparos tanoncoknak a vasárnapi isteni tiszteleteken leendő részvételüket tegyék lehetővé s hassanak oda az illetékes körökkel egyetemben, hogy az iparos tanoncoknak hitbéli oktatása is a kellő szigorral történjék meg.

Végül több oldalról tett indítvány folytán az iparosságnak egy régi óhaja megvalósítását határozták el. Kimondták ugyanis, hogy miután a testület épület nagyterme ezidőszert már semminemű bérleti szerződéssel lekötve nincsen — azt táncmulatságokra egyáltalán ki nem adják s mert továbbá a nagyterem az új elnökség alatt a kellő komforttal berendeztetett — január hó 1-től kezdve iparos kör céljaira is felhasználják akképen, hogy minden testületi tag az eddig fizetett évi tagdíj mellett egyszersmind a kör helyiségeit is használhatja, ahol szaklapok, folyóiratok s egyéb szórakoztató dolgok fognak rendelkezésére állani.

Miután a kör berendezése a testületet nem terheli meg a legcsekélyebb költséggel sem, mert ugy a személyzet, mint a felszerelés meg van, a testület tagjai az indítványt mindenféle örvendetesen fogadják — elérve látván most már azt, hogy saját otthonukban nemcsak szakbeli és humanus intézmények de szórakoztató helyiségeik is lesznek.

Az országházi csillárok panamája

(A kijátszott magyar ipar.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 10.

A királyi Várlakba és az új Országházba szállított csillárok panamája mind szélesebb hullámokat ver. Kétségtelen leleplezés éri mindenfelé a külföldi Siemens és Halske céget, mely a magyar ipart kijátszva akart Budapesten boldogulni. Alig van már bíróság vagy hatóság, a mely ne foglalkoznék a megkísérelt, de még elég jókor küldt üzemekkel, sőt szó volt azokról éppen tegnap a képviselőházban is.

Az történet tudvalevőleg, hogy a fenti új építkezésekhez szükséges csillárokat, noha hazai gyártmány volt kikötve, a Siemens-cég, miután azok szállítását a vállalkozó Ganz-gyártól alvállalatba vette, titkon Bécsben készítette el és család uton becsempészte ide. Erre a manipulációra előre készülődött az a külföldi cég, társul szegődve Kulcsár Sándorhoz, a ki-nek már volt itt Budapesten egy csillárgyára. De a jól kiesztelt fufang, éppen Kulcsárnak a leleplezése következtében, nem egészen sikerült.

Abban a tőzsdepörben ugyanis, amely már az itéletoháshoz közeleg, elpanaszolta a befent magyar iparos, mint csempészték Budapestre a hitvány bécsi portékát. Most meg a büntető járásbírósnál tett feljelentést az 1885. XLI. t. c. 8. és 9. §-aiba ütköző cégbitórlás miatt Siemensék, valamint a Ganz-gyár ellen. Elmondja a feljelentés, hogy a csillárokat, mintegy 625.000 korona értékűt, Bécsben csinálták, még pedig oly ravasz módon, hogy a Siemensék tulajdonát képező Zeisser-Habiger H. Comp. bécsi gyára minden darabra a magyar „Kulcsár és Társa” cégjegyet tette. Ez a hamisítás s az, hogy a bécsi hamis portéka Kulcsár neve alatt és nevére hamisított szállítójegyekkel került Bécsből a budapesti Ganz-gyárba, majd innen az új parlamenti épületbe és a Várlakba: állapítja meg a panaszolt védjegyhamisítást, illetőleg cégbitórlást.

A visszaélésekre már eleve figyelmeztette Kulcsár a Várlak építő-bizottságának vezetőjét, Hauszmann tanárt s így történt, hogy a leleplezés teljesen sikerült. Nem használt az sem, hogy a fölfedeztetés lehetetlenné tétele érdekében Siemensék a szállított csillároknak egy csekély részét, mindössze vagy 12.000 koronányit, Budapesten engedtek elkészíteni. Ezek alapján a följelentés, melyet a büntetőbíróshoz Kepes Gyula dr. ügyvéd adott be, nemcsak a visszaéléseket elkövető külföldi cég megbüntetését kéri, de — az 1890. évi II. törvénycikk 27. §-a alapján — a hamis cégjegyzéssel ellátott, körülbelül 600.000 korona értékű csillárok megsemmisítése iránt is kérelmet terjesztett elő.

Az érdekes panasz dolgában ítélet is lesz nemsokára. A büntető járásbírósnak vezetője, Haupt táblai bíró ugyanis az ügynek soronkivül való elintézését rendelve el, Baumann dr. bíró már e hó 18-ára kitűzte a tárgyalást. Mint tanuk meghívót kaptak a tárgyalásra a következők: Hauszmann Alajos műegyetemi tanár, Ney Béla miniszteri tanácsos, Steinhaus László műszaki tanácsos, Kótay Antal és végül Cserhádi Jenő, a Ganzgyár igazgatója.

Ez ügygyel kapcsolatban nemrég Tarkovich államtitkár, mint az országház építési végrehajtó-bizottság elnöke Kulcsárhoz egy fölhívást intézett, a melyet kivonatolva közlünk:

„Magánuton arról értesültem, hogy (a tőzsdebíróshoz beadott) keresetleplezésben, a szerződés felbontása iránti kérelemnek egyik indokál az is fölhozatik, hogy az áll. Országház részére a Ganz-féle részvénytársas-

ság által szállítandó bronz- és csillárak, vagy azoknak legalább egy része, az ön firmájának felhasználásával újabb időben is Bécsből szállítatnak Budapestre. Főlköröm ennek folytán t. Uraságot arra is, hogy kellő határozottsággal nyilatkoznai sziveskedjék, vajjon az említett keresetlevélben ez az állítás tényleg bent foglaltatik-e s ha igen, vajjon t. Uraságod képes volna-e állítását kétséget kizáró módon bebizonyítani?"

Tarkovich államtitkár megkapta már megkeresésére a választ, mindjárt a bizonyítékokkal felszerelve. És ezek a bizonyítékok igen meggyőzők lesznek, mert van köztük több olyan *lefényképezett levél*, a melyet a bécsi cégnek budapesti titkos megbízottja írt Bécsbe s e levelek világosan a csempészésekre vonatkoznak.

A tőzsdekorber egyébként a bíróság valószínűleg holnap fogja ítéletét meghozni.

A dum-dum lövegek kipróbálása a magyar hadseregben.

(Katonai próba-lőgyakorlatok Szegeden.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 10.

Néhány nap óta érdekes katonai kísérletezések folynak Szegeden. A céllövészeteknél új lövegeket kíván a hadügyi kormány alkalmazásba hozni s a lövegeket kiadták a helyőrségnek azzal, hogy azokat próbálják ki s a gyakorlatok tapasztalatairól tegyenek jelentést. E célból Szegedre az elmúlt héten több ezer új löveget küldöttek, amelyeknek a kipróbálását már meg is kezdték.

A lövegek kipróbálását egy tiszti bizottság eszközöli. A bizottság elnöke: Nagy Győző honvédezedes, tagjai pedig: Olbert Ferdinánd cs. és kir. alezredes, Agoston Béla honvédszázados, Maschek Lipót utasszázados, Paléta Jenő műszaki tiszt százados és Szentistvány Arpád 7. hadtestbeli hadmérnök. A bizottság az újszegedi katonai lövöldében kísérletez az új lövegekkel. Lövészek történnek rőzsébe, homokba, deszkába, földbe, falba és vasba. A kísérletezés eredményéről a katonai bizottság pontos följegyzéseket készít s tapasztalatairól részletes jelentést küld a hadügyi kormánynak.

Eddig két próbát tartottak az új lövegekkel. Az ujonc-legénység között 20—20 löveget osztottak ki s a lőgyakorlatot a legénység végzi. A lőgyakorlatoknál mindenkor jelen van a tiszti bizottság is s az figyelni a kísérletezéseket. A próba azonban még el fog tartani ebben a hónapban.

Az új töltényeket, ha beválnak, a jövőben a céllövészeteknél fogják használni. És pedig azért, mivel olcsóbbak, mint a Mannlicher lövegek s mivel az ezzel való lőgyakorlatok nem járnak oly veszedelemmel, mintha Mannlicher-golyókkal lövöldöznenek. A Mannlicher-lövegek kemény acélköpenyvel vannak borítva s ha ezek kemény tárgyat érnek, oldalt furdnak, a mi által veszélyeztetik az oldalterületeket s gyakori elpattanásaik által veszedelem környezi a lövöldében felállított jelző embereket is. Az új lövegeket csak igen vékony acélköpeny fedí s ha ez kemény tárgyat ér, azonnal ellapul. A golyó elpattanása alig is történik meg.

A dum-dum-lövegeket természetesen csak is céllövészetnél fogják használni. Hadjáratban e lövegeket nem alkalmazhatnák, mivel e lövegek pusztítása rettenetes. Eltérőleg a Mannlicher-lövegtől, amely csak lyukat üt, a dum-dum-löveg a csontot összetöri, az emberi testet pedig szakítja, tépi, s valósággal összemarcangolja.

Egyedül az angolok használják hadjáratban a dum-dum-lövegeket. Ők is csak azért, hogy kis kaliberű kézi fegyverek hatását növeljék. Ugyanis az angol katonai fegyvereket, hogy minél könnyebbé tétessenek, rendkívül kis kaliberrel készítik s megtörtént, hogy egy ember, bár három-négy lövést kapott, s sebek dacára bekuszott az angolok táborába. E kis lövegek csak akkor öltek, ha nemesebb szövet értek. Egyéb sajátága is van e lövegeknek. Rendkívül sebes röpüléssel haladnak, oly annyira, hogy átizva érnek a célhoz és ha sebet ejtenek, a seb széleit körülölegetik, miáltal megakadályoztatik a vérzés.

Ingyen kenyér!

— Újabb adományok. —

Arad, december 10.

Innen egy sereg csengő korona, amonnan néhány szerény, tompán csörgő bronzfillér vándorol a jótékonyaság oltárára. De az óriási és a parányi adományt is csak egyforma nemesen érző szív szánja a szegényeknek, a kiken mindenkinek kötelessége segíteni.

A nélkülözés, a nyomor inséggel gyötri, üldözi a társadalom szerencsétlenjeit, s hol egészséget, életet, hol becsületet ejt áldozatul. De míg a biztosított jólét nyugalmában élő embereknek szívök van, addig a nyomornak nem szabad elhatalmasodnia. A szeretet és az irgalom érzései nem engedhetik, hogy összetett kézzel nézzük azt a meddő küzdelmet, a mit boldogtalan embertársaink a balsorsal vívnak.

Es gyűlni fog az esüstkoronák és a bronzfillérek halmaza, mert nem lehet, hogy a mi közönségünk, a mely mindenkor fényes tanuságát adta nagylelkűségének, begombolkozzék akkor, mikor az éhes gyermek, a szegény beteg asszony, a tehetetlen agg kenyérért nyújtja remegő kezét.

A mai napon Leitner Ernő dr. *huss koronát* küldött az ingyen kenyér céljaira, Fränkl Lujza pedig 15 korona 40 filléres gyűjtését juttatta kiadóhivatalunkba. Kapunk még Pekár Károly és Pollák Vilmos uraktól 10—10 koronát.

A begyűlt összeg kimutatása itt következik:

	Korona
Leitner Ernő dr.	20.—
Fränkl Lujza gyűjtése ...	15.40
Pekár Károly ...	10.—
Pollák Vilmos ...	10.—
Mai gyűjtésünk eredménye ...	55.40
Hozzáadva a tegnapi kimutatott 1461.90.	
Eddigi összes gyűjtésünk ...	1517.30

Fränkl Lujza gyűjtése. Zemlányi Sándorné 2 kor., Dr. L., Olga baba, Feszler Karolyne, Kammerer Istvánné, Kammerer, Hacker, Schmiéd Amália, Tanfi Ida, Pollák, Spitzka 1—1 kor., Margit 60 fill., O. Gy., N. N., N. N., N. N., R. J., Kolimann Arminné, Marcsa és Bertuska 40—40 fill., N. N., N. N., Petroval, Halász Ödön, Rácskay 20—20 fillér, összesen 15 korona 40 fillér.

Az adományokat a kiadóhivatal címére kérjük küldeni.

Gyűjtőivel mindenkinek, a ki hozzánk fordul, szívesen szolgálunk.

SPORT.

+ Aradi győztesek a fővárosi versenyeken. Élénk részt vesznek Budapest sport életében az Aradról fölkerült főiskolai hallgatók, a kik e téren ott is megállják helyöket. Heeger Antal elsőrendű győzelmet vívott ki a József főherceg tiszteletdíj megvédése által, azonkívül a sulydobásban, rudmagas ugrásban s a 300 yardos futás-versenyeken második és harmadik díjat, a Magyar Athletikai Klub versenyén pedig első díjat nyert. A M. A. K. legutolsó versenyén ismét két díjat nyert. Azonkívül Szentaghs Gusztáv futásban, Péterfy Antal rudmagas ugrásban első, Szél Lajos pedig egy házi versenyen második díja nyert.

+ Fedák Sári. A Magyar Színház kitünő primadonnájának, Fedák Sárinak, a neve ezután a turfon is fog szerepelni. Gróf Degenfeld Imre ugyanis egy nagyreményű csikójának Fedák Sári nevet adott. A Gaga-Herótól származó kancától sokat remél gazdája és azért, mint értesülünk, a most közeledő nevezési zárlatkor minden nagyobb versenyre kötelezi.

Pályázatok

a városi tisztviselői-állásokra.

(A szerdai közgyűlés alkalmából.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 10.

Ma délben járt le annak a pályázatnak határideje, melyet Urbán Iván főispán, illetőleg Institoris Kálmán h. polgármester az Aradváros törvényhatóságánál megüresült polgármesteri s az annak betöltése folytán megüresedő egyéb tisztviselői állások betöltésére kiírt.

A tisztviselő-választó közgyűlést holnap, szerdán tartják meg s elmondhatni, hogy régen volt Arad törvényhatóságának közgyűlése, a mely elé olyan általános érdeklődéssel néztek Aradon, mint a holnapi elé. Bár tudva van, hogy holnap előreláthatólag és minden valószínűség szerint csak a polgármester választást tartják meg, az érdeklődés mégis a tetőpontra van, aml elvégre természetes dolog is, mikor arról van szó, hogy Arad legelső polgárát választassák meg a város képviselői.

A polgármesteri állásra két pályázat érkezett a főispánhoz: Institoris Kálmán h. polgármester, főjegyző és Varjassy Lajos gazdasági tanácsos. A kiszámíthatlan eshetőségek és kombinációk szülték már most azt, hogy bármelyik polgármester-jelölt megválasztása esetén megüresedő állásra annyi pályázó jelentkezett.

Ma még nem lehet eligazodni a sok pályázó és pályázat között s inkább csak az érdeklődés szempontjából közöljük azokat. Ha a polgármesterválasztáson holnap tullezünk, bizonyára tisztábban lehet majd látni, mert hiszen igen könnyen megeshetik az is, hogy az egyik vagy a másik jelölt polgármesterré választása által több pályázat tárgytalanná válik.

A pályázati határidő lejártáig a következő pályázatok érkeztek a törvényhatósághoz:

A polgármesteri állásra: Institoris Kálmán h. polgármester, főjegyző; Varjassy Lajos tanácsos.

Főjegyzői állásra: Reicher Károly alügyész, Lőcs Rezső aljegyző, Vannay Gyula aljegyző, Greén Nándor alkapitány.

Gazdasági tanácsosi állásra: Kádas Kálmán adóügyi tanácsos.

A tanácsosi állásokra: Joó Béla községi bíró, Lőcs Rezső aljegyző, Kilényi János alszámvéző, Vannay Gyula aljegyző, Greén Nándor alkapitány.

Aljegyzői állásra: Joó Béla községi bíró, Angel István dr. alkapitány, Zubor Ander r. fogalmazó, Marosi Miklós fogalmazó, t. aljegyző.

Alügyészi állás: Radó Károly dr. ügyvéd.

Községi bíróság: Zubor Andor r. fogalmazó, Bedő Árpád dr. rendőrtiszt.

Alkaptányságra: Zubor Andor fogalmazó, Bedő Árpád dr. segédtsiszt, Beretz Ferenc rendőrhadnagy.

Alsószékhelyi bizottság: Sztojka József számtiszt, Billich Miklós pénztári ellenőr, Visi Ferenc számtiszt.

Fogalmazói állás: Bedő Árpád dr. segédtsiszt.

Rendőrhadnagyi állás: Masztig Emil segédtsiszt.

Segédtsizti állás: Pittner József rendőrségi irnok.

Igy állnak ma a pályázatok; most még bizonyára nem igen lehet eligazodni közöttük s elképzelhetetlen zavar állhatna elő, ha mindezek felett a polgármester-választás után való első pillanatban kellene dönteni.

Epen ennek megakadályozására vonatkozik **Műlek Lajos** dr. indítványa, aki tudvalevőleg azt javasolja a törvényhatóságnak, hogy a holnap közgyűlésen csak a polgármester-választást ejtsék meg, a többi tisztviselői állás betöltését halasztják el a januári közgyűlésre.

HIREK.

Főispán-installáció Csanádmegyében.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —
Arad, december 10.

Csanádvármegye új főispánját, aki **Lonovics József**et követi a főispáni székben, ma iktatták be állásába nagyobb-szerű ünnepek között.

Az installáción a leglelkesebb hangulat uralkodott s itt is megnyilatkozott az a népszerűség, amelylyel **Meskó Sándor** dr.-t, az új főispánt Csanádmegyében fogadták.

A beiktatási ünnepély, melynek fényét a szomszéd törvényhatóságok képviselőinek jelenléte emelte, ünnepélyes istentisztelettel vette kezdetét a makói róm. kath. templomban. Dél-élelt 11 órakor Csanádmegye törvényhatósága diszközgyűlést tartott, melyen dr. **Návay Lajos** h. alispán elnökölt. Ő üdvözölte folytonos éljenzésekkel kísért beszéddel **Meskó Sándor** dr.-t, s azután az új főispán megtartotta programbeszédét.

A tartalmas programot nagy lelkesedéssel hallgatták a törvényhatóság tagjai s ennek befejeztével **Hervay István** főjegyző mondott üdvözlő beszédet.

A diszközgyűlés befejeztével banquet volt, melyen Csanádmegye és Makó város előkelőségei és a tisztviselők teljes számban vettek részt. A társas-ebéd alatt számos felköszöntőt mondtak a népszerű új főispánra s jövődő működésére.

— **Lapunk olvasóihoz.** Tisztelettel kérjük mindazokat, akik **Flammarion „Világ Vége”** című diszkötésű könyvre reflektálnak, hogy a kért három címet, — amely címekre lapunkat már e hó 12-én megindítjuk — kiadóhivatalunk részére megküldeni sziveskedjenek. Felhívásunk értelmében mindazok, akik három olyan címet bocsájtanak rendelkezésünkre, amelyek közül legalább kettő előfizetőnek beválik, ingyen és bérmentve küldjük fenti világhírű író értékes és híres művét.

— **Ferdinánd Oroszországban.** A bolgár fejedelem a tavasszal Oroszországba szándékszik utazni s a cárnak ajándékot fog vinni. Utazásának célja, hogy az orosz cári család valamelyik tagját reábirja arra, hogy a **Sipka** szorosban felállítandó kápolna felszentelésén részt vegyen.

— **A spanyol régens-királynét lehurrogták.** Magánlevelek révén jött híre annak, hogy az aszturiai hercegnő újszülött gyermekének ke-

resztelője alkalmával ugyancsak erős tüntetés támadt a régens-királyné ellen. A keresztelés délután három órakor volt a királyi kastély Gasparone-termében, az ország méltóságainak jelenlétében. A keresztelés alatt egyszerre csak az utca felől irtóztató zaj, kiabálás hallatszott. Ezer meg ezer torokból a leggyalázatosabb kifejezések hallatszottak:

— *Le az osztrák nővel! Éljen a köztársaság!*

A tüntetést az egyetemi ifjuság rendezte. A testőrök szét akarták kergetni a tüntetőket, de ezek körül fogták s csak a lovas zsandárok-nak sikerült őket a királyi palotától elszorítani. A palotát azonnal rendőrök, csendőrök és testőrök vették körül, hogy a további tüntetést megakadályozzák. *A régens-királynét roppant fölisgatta a tüntetés s Madrid kormányzóját, Barosot* el akarja bocsátani állásából, mert nem tudta a tüntetést megakadályozni.

— **Falk Miksa** diszdzoktör. A hivatalos lap mai száma királyi kéziratot közöl, mely szerint a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére megengedi, hogy a kolozsvári tudományegyetem **Falk Miksa** dr. országgyűlési képviselőt az államtudományok tiszteletbeli tudorává avathassa.

— **Vilma királynő kamarása meghalt.** *Vilma* királynő kamarása **Van Tets**, akiről azt híresztelték, hogy a királynő férje, **Henrik** herceg párbaiban súlyosan megsebesítette, az utrechti kórházban, *hashártya*-gyulladás következtében meghalt. A holttestet az orvosok felboncolták, és megállapították, hogy a betegséget *nem külső sérülés* okozta. A kamarást, amikor Utrechtbe szállították, a pályaudvarba maga **Henrik** herceg is kikísérte.

— **Képviselők afférje.** *Csávolszky* Lajos orsz. képviselő megbizta ma **Kubik Béla** és **Krasznay Ferenc** képviselőket, hogy provokálják **Ivánka** Oszkárt mai sértő közbeszólásáért. — **Ivánka** ugyanis *Csávolszky* beszéde alatt azt kiáltotta *Csávolszky* felé, hogy „*svindler.*” A sértő közbeszólást a nagy zajban csak kevesen hallották s az elnök is csak az ülés végén utasította rendre ezért **Ivánkát**. **Ivánka** ma délután nevezte meg segédeit **Andrássy Tivadar** gróf és **Szemere Miklós** személyében. A segédek késő estig tárgyaltak. *Csávolszky* segédei kardot ajánlottak, mert **Ivánka** egyike a legkitűnőbb céllövőknek, de **Ivánka** megbízottai pisztolyt kértek s végre ebben is állapotok meg. A párbaj valószínűleg holnap lesz.

— **A braganzai herceg kölcsöne.** A bécsi községi előljárásnál szombaton egy tárgyalás folyt le, melyben a vádlott **Ferencz József** braganzai herceg volt, a vádló pedig **de Boy A.** aacheni bankár. A vád szerint a bankár azt a megbízást kapta, hogy a hercegnek 250.000 márka kölcsönt szerezzen. A herceg akkorában **Aradon** tartózkodott és a bankár képviselője oda utazott, hogy vele megállapodásra jusson. A bankár a kölcsönt azután meg is szerezte, de a herceg sokalva a husz százalékos kamatot, nem vette igénybe és megtagadta a bankárnak a közvetítésért kilátásba helyezett ezer márka megfizetését is. A tárgyaláson a panaszos követelésének jogosultságát a herceg egy névjegyével igazolta. A herceg képviselőjében megjelent ügyvéd kijelentette, hogy az ezer márkát kifizeti, mire panaszos a vádat visszavonta.

— **Vilma királynő férjét utaztatják.** *Amsterdam*-ból jelentik, hogy a külföldi sajtóban **Vilma** királynő és férje közötti viszállyról megjelent hírek szerzői ellen nemsokára megindítják a törvényes eljárást. Egy hágai távirat szerint **Vilma** királynő szombaton loovi kastélyából átköltözik **Haagába**. Ez alkalommal ellenséges demonstrációtól tartanak amely a hercegi

férj ellen irányulna a legutóbbi eseményekből kifolyólag. A királynő férje az átköltözés után **Mecklonburgba** utazik, onnan pedig **Hollandia** indiai gyormatáit látogatja meg hosszabb tengeri úton.

— **Tisztviselő választások a közgyűlésen.** **Műlek Lajos** dr., mint ez már ismeretes, indítványt nyújtott be a törvényhatósághoz, amelyben azt javasolja, hogy a szerdai közgyűlésen csak a polgármesteri állást töltsék be. A többi üresedésbe jövő állások fölött pedig a legközelebbi közgyűlés döntson. A mai előkészítő tanács azt határozta, hogy az indítványt pártolólag terjeszti a közgyűlés elé. M után pedig valószínű, hogy el is fogják fogadni, így a polgármester-választás folytán megüresedő állásokat csak a január havi közgyűlésen fogják betölteni.

— **Verekedő magyar miniszterek.** A **B. H.**-ban olvassuk a következő mulatságos dolgot:

A *filadelfiai Daily News* a magyar minisztereket fölötté hevesvérű férfiaknak tartja. Erre vall az illető yankee-lap október 18-iki számának egy nagy betűvel, ritkítva szedett budapesti távirata, mely a magyar minisztertanács egyik ülését ezen a szenzációs módon írja le:

A magyar minisztertanácsban **mr. Lukacs** pénzügyminiszter azt tanácsolta, hogy az iparnak adott szubvenciót szüntessék meg. Erre **mr. Sándor Hegedüs** kereskedelmi miniszter **mr. Lukacast** bolondnak, politikai zélhámosnak és imposzornak mondta. **Mr. Lukacs** válaszul a kereskedelmi minisztert birkának és semmiházinak nevezte. **Mr. Hegedüs** tintatartót ragadott, **mr. Lukacs** székét kapott föl és egymásra rohantak. Végre is a miniszterelnök választotta őket széjjel, a ki fölözlatta az ülést.

A mulatságos távirat szerzője, a ki valószínűleg a *filadelfiai* lap szerkesztőségében található, kissé tulságosan amerikaiaknak látja a mi viszonyainkat.

— **A polgármester lakása.** A polgármester lakása tudvalevőleg a városházán van. A gazdasági szék most azon előterjesztést teszi a közgyűlésnek a tanács pártoló ajánlata mellett, hogy a polgármesteri lakást hivatalos helyiséggé alakítsák át, mert a jelenlegi irodák már szűkek. A polgármesternek pedig fizetésének 20 százalékát adják lakbér címén.

— **Kecskeméthyt Aradon keresik.** Megirtuk mai számunkban, hogy egy asszony levelet írt a fővárosi rendőrségnek, a melyben elmondja, hogy egy fiatal ember utazott **Trieszt**-ből **Miramareig** s ez a fiatal ember, a kinek külseje teljesen megfelelt a **Kecskeméthy** személyleírásának, azt mondta, hogy **Aradon** gyógyította gégebaját, de sikertelenül. Említettük, hogy ennek az ügynek egyik következménye az lett, hogy az összes aradi orvosok fölszólítást kaptak a rendőrségtől, hogy jelentsék be, ha erre nézve valamely fölvilágosító adattal szolgálhatnak. **Kecskeméthyre** azonban egyetlen orvos sem emlékezett **Aradon**. E levélnek még egy következménye volt. Ma ugyanis az aradi detektívek végigjárták a megyei közkórház termeit s minden beteget megvizsgáltak, hogy nincsen-e köztük olyan, a ki **Kecskeméthy** személyleírásának megfelelően, avagy olyan, a kin meglátszik, hogy külsejét szándékosan megváltoztatta. De az aradmegyei közkórház betegei között **Kecskeméthy** nem volt található. Az ő baját ott nem lehet meggyógyítani!...

— **ifj. Tisza Kálmán** — főispán. **Dégenfeld** József gr. debreceni és hajdumegyei főispán távozása befejezett dolog. Hogy utódja ki lesz, az eddig még nem bizonyos. Mint értesülünk, a főispáni méltóság betöltésében bizalmas jellegű értekezés történt **ifj. Tisza Kálmán**nal, a mely azonban nem járt eredménnyel, mert **ifj. Tisza Kálmán** kijelentette,

hogy gazdasági pozícióját nem hajlandó a főispáni méltósággal felcserélni.

— **Nobel-díj nyertese.** A 300.000 francos Nobel-díjat a tudományért *Sully Prudhomme*, a francia akadémia tagja a híres, költő és író nyerte el.

— **Megestremelt szerkesztőség.** A belgrádi munkások tegnap népes gyűlést tartottak, a melyen tiltakoztak az új sajtó és egyesületi törvény ellen. A gyűlés után a munkások a „Dnevnik” szerkesztősége elé vonultak s azt meg akarták ostromolni. Az összes ablakokat beverték, mire a rendőrség szétzavarta őket.

— **A szegedi államfogház betege.** Két nap óta sürgőnyváltásban áll a szegedi ker. börtön igazgatósága az igazságügyi miniszteriummal. A szegedi államfogházban néhány nappal ezelőtt megbetegedett az egyik államfogoly s állapota annyira súlyosra fordult, hogy a börtönigazgatóság táviratilag fordult a miniszterhez az iránt, hogy a beteg államfoglyot bocsássa szabadon. *Róssa* Lőrinc debreceni törvényszéki aljegyző a beteg államfogoly, aki november hó 17-én vonult be az államfogházba egy hónapra. Már a vége felé jár a fogoly büntetése, amikor az most megbetegedett. *Regdon* Károly dr. és *Schreiber* Fülöp dr. ker. börtönorvosok megvizsgálták a beteget s ezek azt az előterjesztést tették a ker. börtönigazgatósághoz, miszerint távirati uton tegyen előterjesztést a miniszterhez, hogy az államfoglyot bocsájtja szabadon s csak ha felgyógyult, hajtassa rajta végre a büntetés hátralevő részét. Szegedről e végből tegnap és ma is távirat ment a miniszterhez, akinek a választ holnapra várják.

— **Az anyakönyvvezetők köréből.** A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Arad vármegyében a *gurahonci* anyakönyvi kerületbe *Hermann* Gyula jegyzői irnokot, a *feketegyarmatiba* pedig *Kiss* Mihály ev. ref. tanítót, a születési és halotti anyakönyvek vezetésére, szorítóközhatáskörrel, anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki.

— **Arad helyettes polgármestere.** *Steinhardt* Mór dr. törvényhatósági-bizottsági tag indítványt nyújtott be a szerdai közgyűlés elé, mely a helyettes-polgármesteri tisztség betöltésének megváltoztatásáról szól s a melyet tegnapi számunkban már ismertettünk. Az indítványt a mai előkészítő tanács ülésén tárgyalták s a tanács elhatározta, hogy azt pártolólág terjeszti a közgyűlés elé.

— **Ezüst menyegző.** *Kohn* Zsigmond, a Braun és *Kohn* araditermékkereskedő cég beltagja, holnap ünnepli meg házasságának negyedszázados évfordulóját, nejével *Grim* Jeanettel.

— **Felfüggesztett főszolgabíró.** *Kaffka* László miniszteri tanácsos, aki Torontálmegye közigazgatását vizsgálja, tegnap felfüggesztette állásától *Szavits* Gerő antalfi főszolgabírót, kinek hivatalában többrendbeli szabálytalanságnak és visszaéléseknek jött nyomára.

— **Gyilkos erdőőr.** *Balán* János *soborsini* lakosnak *Ananie* nevű fia még május havában eltűnt hazulról. A fiu apja az eltűnést bejelentette a csendőrségnek, de ezek az eltűntet a legszorgosabb kutatás dacára sem találták fel. Ma délután *Tomá* Nikita uradalmi erdőőr megjelent *Langer* Alajos uradalmi erdőmesternél s bejelentette állásáról való lemondását, egyúttal egy igen fontos vallomást tett. Elmondta, hogy az eltűnt *Balán Ananiet* ő látta le még májusban a temesesti erdőben, amint orvvadászaton rajta kapta. A golyó *Balánt* homlokán találta s ez a lövés után nyomban összerogyott és meghalt. Ő azután a holttestet a helyszínen fegyverével együtt elásta. A gyilkos erdőőrt *Langer* erdőmester átkísértette a csendőrséghez, hol ez vallomását megismételte. A csendőrség az aradi ügyészségnek táviratilag tett jelentést az esetről.

— **Pályázat a kolozsvári főkapitányi állásra.** *Beldy* Ákos gr. főispán most tette közzé a pályázati felhívást *Kolozsvár* főkapitányi állására. A pályázati kérvények beadásának határideje: december huszadika.

— **Erdekes számok.** Magyarország egy hónapjáról számol be a központi statisztikai hivatal jelentése. A kimutatás szerint a magyar birodalomban október hónapjában élve született 61.800 gyermek, meghalt 85.349 ember. A halottak nagyobbik fele ezuttal is gyermek volt, hét évesnél fiatalabbnak 18.302-nek ástak sírt Magyarország földjében. Horvát- és Szlavonországra 7868 születés és 4678 halozás esik. A születések aránya legkedvezőbb volt Nyitra-vármegyében és Szabadka városában, a legkedvesebb haláleset aránylag Beazterce-Naszódme gyében és Budapest székesfővárosában fordult elő. A magyar birodalom népességének természetes szaporodása október hónapban 26.451 lélek. Olyan község, a melyikben a halálozások száma a születések számánál nagyobb, 65 volt októberben Magyarországon. Házasságot októberben 11.566-ot kötöttek, ebből 1192-töt Horvátországban. Arány szerint a legtöbb házasság *Békésmegyében* volt, a városok között pedig ebben a statisztikában Zomboré az első. A vegyes házasságok száma 1245 volt, ebből keresztény-zsidó házasság 34. Utlevelet Magyarországon 6285-öt adtak ki. Az utlevelek tulajdonosainak 703 utitársuk volt. A külföldre igyekvők között brassóme gyei volt a legtöbb 660, utána Sáros következék 481 utlevéllel, a városok között első a statisztikában Budapest 212, a második Páncsova 66 utlevéllel. Amerikába szől 3063, Romániába 1699 Horvátországban 2435-en kaptak utlevelet, ezek közül 1040 szölet Amerikába.

— **Megkorbácsolt rendőrkapitány.** A kievi bíróság hat havi fogságra ítélte *Mordovski* ezredest, mert *Prozenko* városi rendőrkapitányt nyilvánosan megkorbácsolta.

— **A vonat elé feküdt.** *Borbély* Miksa 76 éves tanító Kolozsvárott ma a robogó vonat elé feküdt. A vonat csak pár méternyire volt már tőle, midőn az állomás főnök elrántotta a sínekről. Az öreget a nyomor készítette az öngyilkossági kísérletre.

— **Párbajozó újságlírók.** Kolozsvárott *Héderváry* Lehel az „Ujság” szerkesztője és *Sas* Barnabás a „Szinházi Ujság” szerkesztője súlyos feltételű kardpárbajt vívtak, amely *Sas* harc képtelenségével végződött.

— **A meghöngyözött kispap.** Kolozsvárról írják: Kellemetlen incidensnek volt kitéve tegnap este egy minorita tanárjelölt: *Takács* Lajos a Mátyás király téren. Egy *Bocsán* Mari nevű cselédleány megtámadta és hóval megdobálta. *Takács* följelentésére a leányt letartóztatta.

— **A Schalkház-szállótulajdonosa meghalt.** A kassai híres „Schalkház-szálló” igazgatója *Schalkház* Lipót hétfőn Genuában meghalt, hova San Remóban utaztában betegem ért. Az elhunyt *n Martiny* Gyula, az osztrák magyar bank aradi fiókjának főnöke, sógorát gyászolja.

— **Az akasztófáramenekült.** *Balogh* András, 23 éves magyar-pécskai legény az éjjel belopódzott *Ordódy* Gáspár házába, a honnan több tárgyat ellopott. *Ordódy* értesítette a csendőroket az esetről, de egyszersmind arra is figyelmezteti őket, hogy *Balogh* Andrásra gyanakodik. A csendőroket elmentek *Balogh* lakására, ahol csakugyan megtalálták a lopott tárgyakat, de *Balogh* nem volt otthon. Mikor a faluban értesült, hogy kiderült a tette, *Balogh* az erdőbe menekült. Ugy látszik, ott sem érezte magát biztonságban, mert átfutott a *Bartha* Imre tanjárára, a hol felakasztotta magát egy fára.

— **Összemarcangolták a farkasok.** Tegnap a *szirbovai* erdőben egy 16—17 évesnek látszó női holttestre találtak, melynek jobb karja teljesen le volt rágva és arcán is marási nyomok látszanak. Azt hiszik, hogy a szerencsétlen leányt farkasok támadták meg. A nyomozást különben megindították.

— **A királyi plumpudding.** *Viktória* királyasszony majd hatvanöt éven át minden esztendőben, születésnapján egy-egy óriási plumpuddinggal ajándékozta meg a chelseai invalidusokat. Hogy a királynó meghalt, a szegény öregek nem kaptak az idén plumpuddingot. Chelseában nagy volt a szomorúság olyannyira nagy, hogy annak híre fülébe jutott *Edvárd* királynak is. A király azután, hogy jövetege kegyeletlen mulasztását, a minapában tulajdon születésnapján ajándékozta meg az öregeket másfél zsák liszttel és kilencszáz tojással. Egy királyi szakács három napi verejtékes munka árán tudta csak egységes masszává tömöríteni ezt a tömeget, melyet a kórház ötszáz lakója néhány perc alatt fogyasztott el.

— **Gyűjtés a Kossuth-szoborra.** A Kossuth Lajos-asztaltársaság a következő adományokat, amelyek az Aradon felállítandó Kossuth-szobor céljaira folytak be, nyugtázta:

Lübeck H. 44 fill., Gyermekszínház 1 kor. 40 fill., Hartmann Hajnal 30 fillér, Radácsy Ferenc 60 fillér, Rosenberg H. 39 sz. gyűjtőívén 9 kor., Varga József 2 kor., Hakker Löwy fogadás 4 kor., Lübeck H. 59 fillér, Ravasz Misesberach 12 kor. 20 fillér, Templom-utcai leányok 1 kor., Ozv. Szabó Albertné 8 kor., Aradváros tisztviselői 86 sz. gyűjtőívén 288 kor. 60 fillér, Tantestület 67. sz. gyűjtőívén 80 kor., Bur asztaltársaság 20 kor., Jókodv Nagy Kálmán nevenapjára 6 kor., Szidor János 5 kor., Pelg. főkötő-ökt. 6. sz. koszorúból 4 kor. 40 fillér, Ravasz Imre Misesberach 2 kor. 60 fillér, Reinhardt Kálmán gyűjtése 16 kor., Salgó Gusztávné 1 kor., Ravasz Imre Misesberach 2 kor. 20 fillér, Kohn S. N. 20 kor., Vitkay Gy. Ravasz által 1 kor. 70 fillér, Jókodv-asztalt. 4 kor., Ravasz Misesberach 8 kor. 2 fillér, Csutak 77. számú gyűjtőívén 26 korona 90 fillér, Singer Mihály 1 kor. 60 fillér, Mosóczy Gábor 2 kor., Kárász Bálint 1 kor., Acsev vasutak műh. munkások 4 kor. 20 fillér, Aradi kir. főgym. Petőfi-kör 10 korona, Pótygyűjtés 3 kor. 26 fillér, 45. sz. gyűjtőív 66 kor. 86 fillér, 47. sz. gyűjtőív Morgenstern 10 kor., 69. sz. gyűjtőív Duffek Pankota 64 kor. 60 fillér, Millig M. Darányi-émlék 2 kor., Gyufatartó 40 fillér, Weinberger Ferenc 4 korona, Lübeck H. 95 fillér, Ravasz Vitkay 2 kor., Cziráky Solymos 2 kor., II. ker. jelölő-gyűlés 93 kor. 30 fillér, Erdélyi Tóni 2 kor. 24 fillér, Lübeck H. 56 fillér, Weisz Farkas gyűjtése 1 kor. 40 fillér, Bukován Miklós 2 kor. 60 fillér, Singer Mihály 1 kor. 1 fill., Mihalik József neje nevenapja emlékére 2 kor., Tóth Jenő Margit-alap 2 kor., Lübeck H. 45 fillér, Jókodv asztalt. 3 kor. 88 fillér, N. N. 2 kor., IV. esküdtzéki ciklus tagjai 25 kr. 80 fillér. (Folytatjuk.)

— **A törvényszéki elnök cobolyprémje.** E cím alatt mulatságos históriát beszél el a *Martin* a párisi életből. Volt egyszer egy törvényszéki elnök, akinek gyönyörű felesége volt. Am az elnök ur, mint nagyon elfoglalt ember, sem elég időt, sem elég figyelmességet nem szentelt fiatal nejének. Még az hozzá, a házaspár baráti köreiben csakhamar arra a tapasztalásra jutottak, hogy a férj szeretőt tart s a nőnek szintén van kedvese. Egészen mindennapi dolog! Minden oly simán ment egybéként, amint csak lehetséges. Alig van modern házasság, ahol a hallgatóság akceptált házasságtörést nagyobb közönyösséggel fogadták volna. Az asszony kedvese, aki a férjnek természetesen jó barátja, szintén házas ember. Megtörtént nemrégiben, hogy az elnök ur bájos feleségének nagyon megtetszett egy cobolyprém-boas mindenáron meg szeretne volna szerezni. A coboly az elmúlt télen nagyon divatos volt. Senki sem fogja kéts gbe vonni, hogy ez állat szőrméje egy szép asszonyi fejnek a legfőbbesebb kereket nyújthatja. Am amit az asszony akar, nem akarja mindig egyúttal a férj is s az asszony jól tudta, hogy az ura sohasem fog 800 Lajos-aranyat áldozni, amennyi a cobolyprém megvételéhez föltétlenül szükséges volt. A kedveséhez fordult tehát, aki mint gavalléromber, szó nélkül átadta a szükséges összeget. De ez még nem volt elég; hogy a prémot viselni is lehessen, felvilágosítással tartozik az urának, hogy honnan szerezte. Végre is a férj mégis csak férj, főképp, ha azonfelül törvényszéki elnök is. S a látszatot legalább meg kell óvni. E végből módot kellett kieszeln erre. — **Mi sem egyszerűbb ennél — mondta az asszony kedvese — én majd egy tárgyaorsjáték-jegyet erőszakolok rá az uradra s aztán**

majd bebeszéltem neki, hogy megnyerte a nagy nyereséget. Ez pedig a cobolyprém lesz.

A mód megfelelő volt s mindjárt hozzá is fogtak a kiviteléhez. A törvényszéki elnök 20 frankot áldozott a barátja által ajánlott sorsjátékra s csakhamar azt az örvendetes értesítést kapta barátjától, hogy a főnyereséget megnyerte. Az értesítéssel egyidejűleg természetesen megkapta a csodaszép cobolyprémét is. A szives olvasó persze azt hiszi, hogy a férj a drága prémét, mint ahogy a szerelmesek képzeltek, a feleségének fogja ajándékozni. Óriási tévedés! Egy törvényszéki elnök nem olyan szamar! Az elnök ur óvakodott a től, hogy csak egy szóval is említse neje előtt a nyereséget s a gyönyörű hoát kedvesének ajánlotta.

E lehet képzelni, milyen arcot vágott ehhez a két szerelmes.

— **Életuntak.** Budapestről írják: *Dragoner* Anna 20 éves cselédleány tegnap este az aradi-és sziv-utcák sarkán a jobb fülébe lőtt. A golyó az agyvelejéig hatolt. A mentők haldokolva vitték a Rökusba. — *Rehák* Teréz 42 éves ápolónő soroksári utca 33. szám alatti lakásán mérget ivott, amitől rövid szenvedés után meghalt. Holttestét boncolás végett a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — *Laufer* János 23 éves ácssegéd a Peterdi-utca 34. számú lakásán öngyilkossá akart lenni. A revolver azonban idő előtt elsült s a golyó a baltenyerét furta keresztül. Erre teljesen elment a kedve az öngyilkosságtól és segítségért kiabált. A mentők bekötyözték a sebeit és a lakásán hagyták.

— **Gyilkosság boszúból.** Szentesen *Fábián-Tóth* János gazdaembert ma meggyilkolva találták. Feje fejszével volt ketté vágva. A csendőrség a gyilkost *Fekete Nagy* János 19 éves suhanc személyében rögtön elfogta, ki bevallotta, hogy tettét boszúból követte el.

— **Késelő inasok.** *Horváth* Gyula és *Laczkó* György inasok összeverekedtek. Horváth kést rántott elő és Laczkót összeszurkálta. Könnyebb sérülésével otthon ápolják.

— **Köszönetnyilvánítás.** Kellemes kötelességet teljesítetek akkor, midőn Aradváros nemesszívű közönségének hálás köszönetet mondok azon meleg érdeklődésért, melylyel a szegény gyermekek felruházása érdekében általam indított mozgalmat oly melegen felkarolták. Épp ugy köszönetet mondok a hangversenyen szerepelt hölgyeknek és uraknak közreműködésükért. Midőn még a felülfizetéseket alantabb köszönettel nyugtatom, tisztelettel meghívom az érdeklődőket az e hó 22-én d. u. 5 órakor a gyári kázinó nagytermében tartandó karácsonyfa ünnepélyre. *Ramor* Lajosné. A felülfizetések kimutatása itt következik:

Dálnoki Nagy Lajos 16 korona, Hermann Gyula 12, Leopold Zsiga 6, Hauser Károlyné 5, Fábián Lajosné 2, Institoris Kálmán 6, Csák Cirjék 3, N. N. 20, Walder Gyula 2, Ramor Lajosné 25, özv Pflüglerné 2, Leitner Ernő dr. 10, Hajós Arpad 10, br. Bedeus Károly 10, Bokor Alajos 10, Deutsch Bernát 5, Magyar Ferenc 10, Kristyó János 10, Herzel Bernát 30, Wadowsky Gusztáv 10, Steingaszner 2, br. Bánhidny Antalné 10, N. N. 10, Walder Simon 4, dr. Kell Lipót 16, Pretzner urnó 4, Bíró Kálmán 4, Vild Géza 2, Weinberger József 4, Wappl Viktor 2, Döry Károly 2, László Károly 2, Kwitschala Henrik 10, Jób Gusztáv 10, Wallfisch Károly 5, Geró Gyula 2, Bayer György 2, Kerényi Lajos 2, Kopriva Vince 2, Laczay István 10, Steinitzer N. 5, Ravasz Imre 3, Rózsa Géza 2, Stengl Andor 2, Gebhart István 4, Solymos József 2, Hegedüs László 6, Litzemayer 2, Kreissle Hermann 2, Pfaffinger József 2, Herzig Tivadar 2, Vásárhelyi János 16, Bayersdorf Henrik 6, Braun és Schuch 6, Marek Samu és fia 6, Szabó Albert 10, Schäffer Henrik 2, Weinberger Ferenc 2, Keppich Zsigmond 3, Lamnich Károly 2, N. N. 2, N. N. 2, Gogg János 10, Müller Vilmos 10, Kuszalik János 5, Löwinger Ignátz 10, Wagner Viktor 5, Waggon és gépgyár 100, Heinrich Sándor 10, Apor Gyula 5, Révész Béla 3, Adományok Budapestről és Bécsből 456 korona. *Osszesen 1165 korona 22 fillér.*

— **Uj fényképkirakat.** A Főtéren most rendezte be *Honisch* L. István udvari fényképező fényképkirakatát. Az izlésesen berendezett kirakatnak, melyben *Honisch* fényképező sikerült fényképfelvételei láthatók, állandóan nagy nézőközönsége van.

— **A helybeli és vidéki vevő-közönség** becses figyelmébe ajánljuk a szolid ismert *Ládlér* Lajos női- és férfi-divat üzletét, hol a karácsonyi idényre külön osztály rendeztetett be, leszállított árakkal, hol minden alkalmas ajándék-cikkek kaphatók, ugy-mint: egy ruha disszel, már 108 krajcártól, egy tucát zsebkendő 65 krajcártól, egy kötény már 21 krajcártól stb. minden más cikkekben is, valamint maradék eladás.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

MULATSÁGOK.

(=) **A mérnök-esték.** Az aradi mérnök és építész egyesület első „mérnök-estéjét“ január hó 18-án tartja meg a Központi szálloda helyiségeiben. A farsangi naptárban a mérnök-esték már a múlt évben is az első helyek egyikét vívták ki maguknak s hogy az ideiek sem fognak a tavalyiak mögött maradni, erről kezskedik az egyesület bálrendező bizottsága, a mely most alakult meg és *Schor* Lajos főmérnök elnöklete alatt a következő tagokból áll:

Apor Gyula, Bund Arpad dr., Bund Henrik, Dálnoki Nagy Lajos, Dániel Dezső, Dániel Endre, Domonkos Gyula, Gaskó Béla, Hady Antal, ifj. Hann Alajos, Kovács Imre, Künzl Ernő, Laczay István, Lengyel István, Mayer Ottó, Medveczky Ede, ifj. Neuman Adolf, Nikolics Sándor, Öry Aladár, Pap Elemér, Reinhardt Kálmán, Sándor Ede, Szathmáry Béla dr., Stengl Andor, Vásárhelyi János, Weszely Béla és Vojtek Lajos.

(=) **Az Arad-hegyvidéki turista-egyesület** a tavalyi estélyek mintájára, holnap, *szerdán* kezdi meg ideai estélyeinek sorozatát, amely társas-vacsorával kezdődik és tánccal ér véget. A turista-estélyeknek a múlt évben nagyon jó híruk volt s ez idén még sikerültebbeknek ígérkeznek. Az est a Millennium külön helyiségében fél kilenckor kezdődik s arra a tagok által bevezetett vendégeket szivesen látják.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDÉS

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, december 10.

Lanyha, esős időjárásunk következtében az utak is megrongálódtak, miért is a mai hétivásár épen elmaradt.

Kereslet lett volna, mert az árak tartósak és vevők élénken érdeklődtek a mai gabnavásár iránt, melyet még a dohánybehordás tett silányabbá.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 7.80—7.90.

Buza közép minőségű 7.60—7.70.

Tengeri 4.35—4.40.

Rozs 6.30—6.40.

Arpa 5.20—5.30.

Zab 6.80—6.90.

Az irányzat szilárd.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása —

Budapest, december 10.

Délitőzsde. Buzakinálát jó, a vételkötő javult. Nyugodt irányzat mellett 27,000 métermázsra került forgalomba, 2½—5 fillérrel drágább árakon. Egyéb gabonane-mek változatlanok, rozs kellemesebb. Időjárás derült.

Zárul 12 órakor:

Buza 1902. áprilásra 8.73—8.74

Rozs 1902. áprilásra 7.35—7.36

Zab 1902. áprilásra 7.52—7.53

Tengeri 1902. májusra 5.56—5.57

Repce 1902. augusztusra 11.70—11.80

Zárul 5 órakor:

Buza 1902. áprilásra 8.70—8.71

Rozs 1902. áprilásra 7.36—7.37

Zab 1902. áprilásra 7.51—7.52

Tengeri 1902. májusra 5.53—5.54

Repce 1902. augusztusra 11.70—11.80

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény 655.75

Magyar hitelrészvény 667.—

Leszámlolóbank részvény 425.—

Rima-Murányi vasmű részvény 475.—

Osztrák-magyar Államvasuti részvény 660.75

Közuti vasut 594.—

Városi villamos vasut részvény 292.50

S z e s z ü z l e t.

— December 10. —

Mai jegyzéselnk: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/o, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Szártított moslék: 12.80—13.— korona mmázsánként

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsden.

Budapest, december 10.

Magyar aranyjárdék 40/0	118.70
Magyar koronajárdék 40/0	94.30
Magyar arany 41/20/0	121.90
Magyar ezüst 41/20/0	100.70
Magyar keleti vasut	118.75
Magyar földtehermentesítési kötvény	93.—
Magyar italmegváltási kötvény	100.10
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	175.—
Miszaszabályozási és szegedi kölcsön	146.50
Osztrák papírjárdék	98.75
Osztrák járadék ezüst	98.75
Osztrák járadék arany	118.90
Koronajárdék	95.75
1860-iki államsorsjegyek	141.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1605.—
Magyar hitelbank részvény	665.—
Osztrák hitelbank részvény	652.50
Osztrák-magyar Államvasut	654.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.04
Német birodalmi márka	117.17

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Előfizető, *Kisjénő*. Egyik sorsjegyét sem huzták ki.

B. K. Etelka. *Arad. A két nővér* című novelláját lapunk karácsonyi számának szépirodalmi mellékletén közölni fogjuk.

Karácsonyra!

Ritka alkalom!

Egy több ezer kötetes könyvtár vétele folytán a legszebb **disz munkákat**, valamint magyar és német ifjusági **iratokat** tiszta, kifogástalan állapotban **bámulatos olcsó árakon** árusítom.

Gyönyörű **képeskönyvek** óriási választéka.

Legfinomabb és legdivatosabb **diszle-vélpapírok** nagy készlete. — **Jutányos árak!**

Magyar és német **imakönyvek** minden alak és gyönyörű kiállításban.

Karácsonyi, ujévi és egyéb finom **levelező-lapokban** meglepően szép **ujdonságok**. Igen nagy választék!

Nyomtatott és lytografált

névjegyek

és üdvözetek azonnal és igen **jutányosan** készítettnek el a legdivatosabb betűkkel és modern kivitelben.

Minden **zenemű ujdonság** kapható. **Átjátszott hangjegyek félárban.**

Kiváló tisztelettel:

KERPEL IZSÓ

könyv, papir és zeneműkereskedése

Aradon, **Andrássy-tér 20-ik szám.** (Arena-épület.)

Városi és megyei telefon: 385.

Ugyan-e cég ajánlja az olvasó közönségnek 50.000 köteles kölcsönkönyvtárát, melyben minden ujdonság megjelenés után azonnal kapható.

NAPIREND.

December 11. Szerda. Róm. kath. naptár: Damáz. — Protestáns naptár: Damáz. — Izraelita naptár: Tebet. Ros. Chodes. — Görög-keleti naptár november 28.): Uj István. — A nap két 7 óra 23 perckor. nyugszik 3 óra 52 perckor. — A hold két 7 óra 21 perckor. nyugszik 4 óra 27 perckor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 753.0 milliméter. délután 2 órakor 753.2 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor $0^{\circ} + 5.1$ délután 2 órakor $0^{\circ} + 5.7$ Szél: trünya és ereje reggel 7 órakor DK 3. délután 2 órakor DN 4. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, esik, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 16 milliméter.

Időjárás. A központi meteorologia. intézetnek Aradon küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, hűvösebb, éjjeli fagy, sok helyütt csapadék.

Szabadságszolgálat emléktárgyak országos múzeuma (szolgálat-épület 1. sz. emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 10 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hetköznapiakon 40 fillér, vasárnap: 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklye múzeum helyisége melletti ülésterem.

December 11. Városi közgyűlés délután 4 órakor. — Az arad-hegyvidéki turista-egyesület táncdal egybekötött társasvacsorája (Millennium külön terme.)

December 15. Az Oratorium-egylet és a Filharmonikusok hangversenye (Fehér kereszt). — Az aradmegyei községi és körjegyzői egyletének választmányi ülése délelőtt 9 órakor; évi közgyűlése délelőtt 11 órakor (Megyeháza.)

December 18. A Kölcsey egyesület fölolvadó-estélye délután 5 órakor (Felső kereskedelmi iskola.)

December 21. A makói uri-kaszinó kalikó-bálja.

December 26. Tombola-estély Uj-Aradon (Martini-vendéglő.)

Január 4. Református-bál (Fehér Kereszt). — Az aradi hivatalosok betegsegélyző- és temetkezési-egyletének táncestélye (Kass-vendéglő.)

Január 5. Az aradi könyvnyomdászok egyletének Alarcos-bálja (Fehér Kereszt.)

Január 18. Az aradi mérnök- és építész-egylet estélye (Központi szálló.)

REGENY-CsARNOK.

A karvalyok vére.

— Regény két kötetben. —

Írta: Theuriet André. [68]

(Folytatás.)

Másnap összeszedte festőszereit, fölcsatolta lábtűit, hátra vette táskáját, s a máháját vívó síheder kíséretében azon hely felé indult, melyet festményének szabad ég alatt való elkészítésére választott ki magának. — Ez két-lieu-nyire van Pressignytől, La Joubardiére-nek épen átellenében. A falucska, vagy inkább tanya, melyet Châtelliernek hívtak, a Brignon partján feküdt.

Ez a tanya mintegy husz kunyhóból állt, melyek egy XVI. századbeli régi ház körül feküdtek. Az urasági ház udvarából egy út vezetett Pauliny faluba, melynek palakövel fődött temploma egy puskalövésnyire látszott oda a diófák tetején keresztül. Etienne a fogadóba szállt, s hamar ismeretséget kötött a lelkészszel. A lelkész, kire nagyon csalogató volt Etienne ígérete, hogy valamit festeni fog temploma számára, készségesen megengedte, hogy a sekrestyés, a kántor s a ministrans gyerekek mintául szolgálhassanak. Etienne reggeltől estig szorgalmasan dolgozott Châtellierben a festménye körül csoportosuló párok nagy bá-mészködése közt. A téli napok most hamar mulnak; festménye egészen igénybe veszi s lázas állapotba hozza. Minden éjjel látja álmaiban a viláosság és a színezés hatását, alakjaival együtt él, s a festmény lázas kivitelében a novemberi s decemberi kódós hetek gyorsabban mulnak, mint ahogy a Brignon hajjai hömpölyögnek a régi lak tövében.

De La Joubardiéreben nagyon lassan multak a napok. A mezeli munkákat bevégezték. Baillargeon apóbol otthonülő lett, s mint a macska, ki az első hidegre dideregni kezd, egy alacsony széken a tüzhely előtt ült, lábszárait a puha juhbőr fedte; veszettül pipázott s köpdösött Baillargeon anyó nem nagy öröme. A jó asszonynak soha nincs nyugta; reggeltől estig futkos ide s tova, a konyhából a baromfi-udvarra, az istállóból a sütőházba szaladgál. Az őszi nagy mosást elvégezték; a mosónők a fehérmükét kiterítették a gyümölcsös kertbe, honnan Teréz minden este egy nyalábbal visz

fel szobájába, mert az összehajtogatás és a javítás rá van bízva. Reggel már az ablakhoz ül, lábainál az összegöngyölt fehérmükével telt kosár, s szorgalmasan varr, mialatt tekintete a vár felé vonuló ködös hegyek felé révedez. — A csupasz ugarfölkének sötét violaszínük van; a keleti gabona zöld táblákban terül el a barna szántóföldek közt. Az égen szürkésfekete felhők vonulnak Pressigny felé, mintha valami titkos hatalom üzné őket. A levegőben egy hollócsapat száll, s leereszkedik valamelyik vé-téstáulára.

Teréz Etiennére gondol. Azt kérdezi önmagától, hogy mi esoda szomorú esemény tart-hatja vissza Saint-Clémentinben; csodálkozni kezd, hogy oly soká távol marad. A fiatal ember elutazása óta csak egyszer volt a városban mindszentek napján, nagymisén. A tenplomi közönség kíváncsi, alattomos, gúnyos mosolyá-ban azt a kifejezést vélte látni, mely annyira bántotta egykor Palatriesben. Nagyon szomoruan, nyugtalanul, lehangoiva ment vissza La Joubardiérebe, s többé nem ment Pressignybe.

Nem kételkedik Etiennében, hanem aggodalom fogja el. Minden reggel azzal kel föl, hogy no talán ma megérkezik!

— Az órák lassan mulnak, s este a tunya álomra terd anélkül, hogy csak egy ismeretlen is jött volna napközben magányosságából ki-ragadni. Egykori élénksége eltűnt, nem dudol varrása közben. Halvány szemei beesettek, szemöldökei szomorú, nyugtalan kifejezéssel húzódnak össze. Nincs étvágya; Baillargeon apó és anyó fejét rázza, mikor látja, hogy csak úgy immel-ámmal eszik.

Igy mulik el egész november, elérkezik december fagyos napjaival, mikor az ég kék, s a rét fehér a zuzmarától. A tanya anyira elvesz a courtili erdőben s a mezeli dombok kanyarulataiban, a város zaja csak néha hat el oda, az ujságok ismeretlenek azon a tájon, s a gyalogposta csak négyszer fordul meg egy évben. Senki sem tudja, hogy mi történik a szomszédságban, hova nyáron is ritkán látogat-nak el. Senki sem tud semmit Simon Mangars katasztrófájáról. Etienne gyors visszatéréséről s Châtellierbe való utazásáról. De azért Teréz keblét szüntelen fájdalmas előérzet gyötri. Sejt-i, hogy Saint — Cémentinben nagy bajnak kellett történni, fél, hogy Etiennét valami be-tegség, vagy a gyász tartja vissza, s egy este, nem győzve türelemmel, irt Celestin Tiffene-aunak. Teréz ismeri Celestin titoktartását, s vonzalmát a Mangars — bankhához; bizo-nyos felőle, hogy a titkot megtartja s megírja az igazságot. — Mikor levelét megírta, s a gyalogpostára bízta, visszavonult szobájába. Elő-veszi varrását, s varr, vár, aggódó szívvel, min-den ölésnél azt számítva, hogy mikor ér leve-le Saint — Clémentinbe, s mennyi idő szüksé-ges a feleletre . . .

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 5.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesreig szv. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

IDEGENEK ARADON.

— December 10. —

Vass szálloda. báró Wasmer Antal birtokos és neje Simánd. — Schick Simon utazó Bécs. — Schubert Ferdinánd utazó Bécs. — Alföldi Sándor utazó Budapest. — Szabó József ev. ref. lelkész Borosbeses. — Pokorny Ferenc utazó Bécs. — Rozsnyofsky N. utazó Budapest. — Bihari A. M. utazó Trieszt. — Klein Izidor utazó Budapest. — Rokonecz Lipót kereskedő Temesvár. — Baron Mór utazó Budapest. — Friedrich Alfréd utazó Bécs. — Rosch Gyula utazó Budapest.

Városi színház.

Bérlet 71. sz.

Páratlan.

Szerdán, 1901. évi december hó 11 én:

Sarah grófnő.

Dráma 5 felvonásban. Írta: Ohnet György. Fordította: Fáy.

SZEMÉLYEK:

Canalhaffles . . . Bács Károly.	Frossard . . . Giróth K.
Severac Pierre Palágyi L.	Pomperan . . . László Gy.
Sarah Angyal Ilka.	Zoé, neje . . . Garai Ilona.
Cygne Blanche Menszáros M.	Smoldenné . . . Kalocsa R.
Merlot, ezredes Mezei Péter.	Liviniére . . . Réti István.
Madelaine . . . Komlósy I.	Adh. mar . . . Szabó Lajos.

Kezdete 7 órakor.

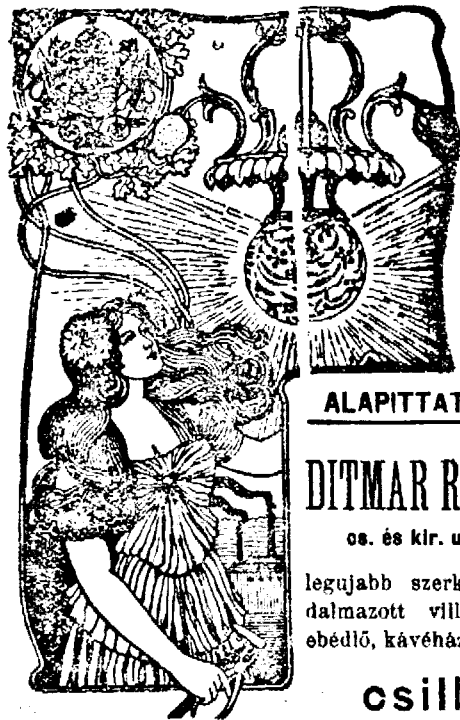
NYILTTÉR.

Főmolnár,

ki a vám és hengerörlésnél több éven át önállóan működött és erről jó bizonyítványokkal bir, azonnali alkalmazást talál a

pankotai gőzmalomban.

Kaufmann Ignác,
Pankotán.

ALAPITTATOTT 1850.

DITMAR R. Budapest

os. és kir. udv. szállító

legújabb szerkezetű, szabaldalmazott villamos szalon, ebédlő, kávéház és vendéglő

csillárai

Gebhart J. és Fia

cégnél

Aradon, Andrassy-tér 16.

kaphatók.

Ugyanott nagyválaszték található: ebédlő, tea, kávé és mocca-készletekből. — Minden egyéb az üveg-, porcellán- és lámpa-szakmába vágó használati- és disz-tárgyakból.

Legújabb!!

„Kaiser“ zinn-edények.

Christofle ezüst evőeszközök.

Berndorf alpaca-árak.

Telefon-szám: 219.

437

Városi és megyei
telephon 150. sz.

Ifj. Czeiler István

Városi és megyei
telephon 150. sz.

fa-árak gyára Aradon, Pöltenberg Ernő utca 7., 8., 9. sz.

I. Gőzfűrészek árak:

Deszkák, padlók és gerendák
tölgy, bükk, dió stb. kemény-
fa nemekből 5 mm. vastagságtól
feljebb.

**Méret szerinti megren-
deléseket is elfogadok.**

Mindenemű keményfa rönköket veszek.

II. Épület asztalosság:

Ajtók, ablakok, padozat
és **parkett** gyors és nagybani
gyártása.

Különlegesség saját gyárt-
mányu **gördülő ablak faredő-
nyökben** (rolók).

**Portallé és modern bolt-
berendezések gyára** stb.

III. Gépeken való fakidolgozások, u. m.:

Fűrészelés (gerenda, palló s
deszka vágások; valamint **kanya-
ritások** (schweifolás, decoupirozás)
gyalulás (egyengetés és vastagság-
ból) **hornyolás** (kelelés) **furás,**
vésés és csapolás olcsó árban
darab vagy munka-óra szerint szá-
mitva. 1173-

Cserépszáritó keretek raktáron.*

Aradi és csanádi egyesült vasutak.

Hirdetmény.

Az alapszabályok 12. §-a értelmében
f. hó 7-én közjegyző jelenlétében a követ-
kező elsőbbségi részvények számai sorsol-
tattak ki:

766, 1267, 1452, 2065, 3512, 3878,
4530, 4587, 5001, 5350, 5480, 5771, 5858,
7129, 7728, 8451, 8546, 8924, 9144, 9219,
10715, 11982, 12078, 12287, 12795, 13518,
13560, 13793, 15401, 15536, 15887, 16637,
17370, 17527, 17817, 18739, 19038, 19311,
19524, 19563, 20042, 20099, 20273, 21051,
21309, 21752, 21845, 22191, 22912, 23245,
24493, 25068, 25096, 26031, 26252, 26590,
26812, 27050, 27197, 28028, 28152, 28222,
28477, 29635, 30815, 30837, 31171, 31261,
31739, 31906, 32412, 32705, 33086, 33508,
34829, 35209, 35820, 37121, 38883, 39189,
39487, 39581, 40955, 41493, 42639, 43083,
43282, 44019, 44035, 44420, 46642, 47142,
47438, 47469, 47561, 47684, 47686, 48058,
48992, 49288, 51429, 51639, 51910, 54472,
54475, 55736, 56917, 57249, 57729, 57800,
58696, 58725, 59439, 59444, 61244, 61546,
62425, 64460.

Ezen kisorsolt elsőbbségi részvények
kamatozása az 1901. évi hátralékos osztalék,
illetőleg a 32. számú szelvény kifizeté-
sével megszűnik. A kisorsolt részvények
1902. évi január 2-től a vasúttársaság fő-
pénztáránál, valamint

Bécsben: Schoeller & Comp.

Berlinben: Born & Busse és Breslauer
Discountbank.

Majnai-Frankfurtban: Erlanger & Söhne
bankházak és

Budapesten: A Magyar Agrár és Jára-
dékbank részvénytársaságnál a 32. sz.
szelvényvel együtt összesen 206 korona
kifizetése és az élvezeti jegyek kiszolgál-
tatása mellett beváltatnak.

Eddigi kisorsolásokból be nem váltott
elsőbbségi részvények:

1894. évről: 31918, 32034. sz.

1896. évről: 30151, 30195. sz.

1898. évről: 3394, 18054, 38736. sz.

1899. évről: 20227, 39031. sz.

1900. évről: 5880, 29756, 37654,
38581, 38826. sz.

Arad, 1901. december hóban.

az igazgatóság.

1901. KARÁCSONY! 1901.

KOSSAK JÓZSEF

császár és kir. udvari fényképész

ARADON, Templom-utca 2. szám.

Ajánlja mint legalkalmasabb karácsonyi ajándékot
saját műintézetében készülő utolérhetetlen kivitelű

nagyításait

a legtisztább Platin-tónusban bármily elavult kép után,
valamint mindennemű

színezett képek

Aquarell, Pastel és olajfestékben.

Művészileg összeállított családi Tabloukat és csoportokat.

Allandó kiállítás az üzlet bejáratában.

Szíves karácsonyi megrendelések mielőbb kéretnek.

Az 1895. évi cairói s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel
és arany éremmel kitüntetve.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb körökben kitűnő sikerrel használt kölszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatása köszvény, szűz, reuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidültebb köszvény és
csúz-fájdalmakat is már néhányszori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Egy üveg ára használati utasítással 1 kor., erősebb 2 korona 40 fillér.

SZEGFŰ CRÉME szeplő, májfolt,
mitessers az arcz
és kézbőr mindennemű tisztálanságai
ellen. Főuri körökben is előszeretettel
használva. Ára 1 korona.

SZEGFŰ POWDER a tein-nek üdese-
get s finomságot
kölcsonöz. — Fehér, rózsaszín s créme
szinben. Egy doboz 1 korona.

SZEGFŰ FOGPOR a fogak s fog-
husépségbentar-
tására. A száját dezinficiálja, a fo-
goknak vakító fényt kölcsonöz. Egy
doboz 80 fillér, fogkefe 1 korona.

SZEGFŰ SZAPPAN a legfinomabb
toilet szappan,
kiváló kellemes illattal. Egy darab 80
fillér.

HAJ-ELIXIR a haj hullás, kopasz-
odás, fejkorpa s hajki-
kopás biztos meggátolására szolgál. Egy
üveg 3 korona.

TOKAJI CHINA-YASBOR legkítű-
nőbb mi-
nőségű saját termései hegyaljai borból
készítve. Kitűnő s biztos hatása szer
vérszegénység, sápkór s idegesség el-
len. Gyermekek kellemes ízénél fogva
igen szívesen veszik be. Fél literes
üveg 5 korona, 1 liter 9 korona.

TOURISTA OLAJ az egyedüli biz-
tos szer tyukszem
szemölcs és bőrvastagodás gyökere
kigyógyítására. — Egy üveg ára 70
fillér.

GYOMORBOR legkítűnőbb minőségű
tokaji aszu ürmösből
készítve. Biztos hatása a már legré-
gibb gyomorbetegségek gyógyítására. Ét-
vágytalanság, szekrekedés, görcsök s
gyomorsütes egyedüli biztos óvszere.
Egy üveg ára 3 korona.

1529

Kapható csaknem az összes gyógyszerárakban.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

WIDDER GYULA

gyógyszerész, Sátorajaujhely.

Főraktárak Budapest Török József gyógyszerárakban, Király-utca 12. és az
Egger-fele „Nádor gyógyszerár”-ban, Váczi-körut 17.

Helybeli raktárak: Földes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József és Vojtek Kálmán.

4 frt 34

egy finom üveg-
készlet, mely 41
darabból áll, és
pedig: 12 yizes

pohár, 12 boros
és aranyozott diszítással, mely 26
darabból áll és pedig: 6 lapos-tá-
nyér, 6 levas-tányér, 6 csemege-tá-
nyér, 1 levestál fedéllel, 1 pecsenye-
tál, 1 főzeléktál, 1 salátatál, 1 tész-
tatál, 1 saucetál, 1 sauce-alja, 1 só-
tartó. Összesen 41 drb.

6 frt 45

egy hat sze-
mélynek való
ételkészlet, leg-
finomabb karls-
badi porcel-
lából, festett

15 darabból áll, és pedig: 1 kávé-
vagy teakanna, 1 tejeskanna, 1 czu-
körtartó fődéllel, 6 csésze, 6 tányér,
összesen 15 drb. Meg nem felelő tár-
gyak visszavételnek és a pénz visz-
szaküldetik. Ládáért 60 kr. számít-
tatik. Megrendelések utánvét mellett
az utolsó vasuti állomás megjelölé-
sével eszközöltetnek.

3 frt 95

egy legfimo-
mabb valódi
karlsbadi virá-
gos és aranyo-
zott kávé vagy
teakészlet, mely

15 darabból áll, és pedig: 1 kávé-
vagy teakanna, 1 tejeskanna, 1 czu-
körtartó fődéllel, 6 csésze, 6 tányér,
összesen 15 drb. Meg nem felelő tár-
gyak visszavételnek és a pénz visz-
szaküldetik. Ládáért 60 kr. számít-
tatik. Megrendelések utánvét mellett
az utolsó vasuti állomás megjelölé-
sével eszközöltetnek.

Szabó Albert

üveg, porcellán és lámpa raktára

Arad, Atzél Péter-utcza I. szám.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Szállítható

= izzó =

harisnyák

(Auerhálók nem szab-
dalmi kihágás.)Azonnal használhatók s minden
égyre alkalmazhatók.25 darab 6 frt, 50 drb 11 frt,
100 darab 20 frtbérmentesen házhoz szállítva. Jót-
állás mellett, utánvétellel.

Glühstrumpf-Fabrik „BRILLANT“

Berlin, Linkstrasse 27g.

Képes árjegyzék bérmentve ingyen.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely
az elvesztett erőt újra meghozza.
Próbacsomagot s egy száz oldalas köny-
vet postán, jól becsomagolva, ingyen
kapják mindazok, a kik érte irnak.
Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvos-
ság, mely megmentett ezeket, a kik
fiatalkori kihágások folytán nemi baj-
okban, szifiliszben, valamint elveszt-
ett férfierőben szenvednek. Ez okból
elhatározta az intézet, hogy egy in-
gyen csomag orvosságot magyarázó
könyvvel együtt mindenkinek ingyen
küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj
otthon gyógyítható, s mindazok, a kik
fiatalkori kihágásokból származó nemi
bajokban, szifiliszben, valamint el-
vesztett férfierőben szenvednek,
otthon gyógyíthatják magukat. Ez a
gyógyszer közvetlenül azokra a szer-
vekre hat, a hol a megerősödés szük-
séges csodálatos eredménnyel gyó-
gyítja az évek óta tartó betegségeket.
Óreg, fiatal egyaránt irhat a Staat
Medical Institutnak az alant jelzett
címmel, a honnan a csomagot rögtön
elküldik. Az intézet leginkább azokat
akarja megmenteni, a kik kezelés
céljából az otthonukat nem hagyhat-
ják el. A próbacsomag megmutatja,
hogy mily könnyen gyógyíthatók eb-
ből a rettenetes bajból otthon. Az in-
tézet kivétel nem tesz. Mindenk
irhat érte bárhol magyarul, mire
titoktartás mellett postafordultáva egy
ingyen csomag orvosságot kap ma-
gyarázó könyvvel együtt. Irjon meg
ma. A csomag oly szépen be van o-
smagolva, hogy a tartalmát senki sem
fogja megtudni. A levelet így kell
címezni: State Medical Institute 49.
Elektron Building, Fort Wayne, Ind
Amerika. A levelek mindig bérmente-
sítendők.

Szöllőnemesítéshez

szükséges

Ojtó - gummit

legjobb minőségben szállít

kilónként 21 koronáért

Keleti J. Budapest IV.,
Koronaherceg-u. 17.Nagyobb megrendelésnél megfelelő
árengedmény. 1506

Ha olasz

vivószereket

akar vásárolni, forduljon bizalom-
mal a legolcsóbb bevásárlási for-
ráshoz 1506

Weinberger Izidor

Budapest,

IV., Váci-utcza 34.

KARÁCSONYRA!

Művelt emberek közt nincs olcsóbb és elegánsabb meglepetés, mint egy művészes
kivitelű, dívtáros levélpapírral és Billellettel megtöltött **díszdoboz**, melyekből ez idénre bámu-
latra méltó szép példányok megjelentek. 2 koronától 16 koronáig és üzletben megtekinthetők.
Ezenkívül ajánlok

Karácsonyra

festékszereket, festő
mintákat, rajzeszközöket,
emlékkönyveket, leve-
lező-lap albumokat, fény-
képező gépeket, kara-
csonya dísz. stb. stb.

Bloch H.

PAPIKERESKEDESE, KÖNYVNYOMDÁJA,
PÉNYKÉPESZETI CZIKKEK RAKTÁRA.

ARAD.

Köz tudomásu,

hogy nálam készítenek a
legelegánsabb névjegyek
meghívók, köszönő és kö-
szöntő levelek és min-
den egyéb kisebb vagy
nagyobb nyomtatványok.Igen ajánlatos, hogy a vásárlási és a nyomtatványok rendelését minél előbb eszközöljék,
mert elcsúszhat a választék teljesebb és a kiszolgálás tökéletesebb. 1106

Méréselt árak. — Az üzlet egész napon át nyitva.

Városlát és megyei telefon 128. sz.

Videki rendelések a leggyorsabban teljesítetnek. Levelezés magyarul, németül és románul.

Vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség

ellen

biztos hatású gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknek

az

Kellemes ízű! **Umbertó** Nem keserű!

China-vasbor.

Az Umbertó-bor China és vasat, a két leghathato-
sabb gyógyszert a legjobb minőségű borban feloldva kel-
lően adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes ízé-
nél fogva a gyógyulást nagyban elősegíti.Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyerme-
kek, valamint gyöngéledők és lábadozók ne mulasszák
el egyszerű kísérlettel meggyőződni a valódi gyógybor ha-
tásáról. — Az **Umbertó** China-vasbor egyszersmind
gyomorerősítő, sőt vérszegény betegeknek egyetlen étvágy-
gerjesztő és kitűnően emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy félliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

Nyilatkozat.

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesítem, hogy Umbertó
china vasborra betegelmnél, különösen ideggyengéknél, neurastheniá-
ban szenvedőknél meglepő jó hatással volt.
Szeged. 1901. február 10.

Tisztelettel

Dr. Zápoly Nándor.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten.

Délmagyarország részére egyedül!

Hajós Árpádgyógyszertárában az „Isteni gondviseléshez“
Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

1929—1901. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagy-halmágyi kir. járásbíró-
ság, mint telekkönyvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy Vasdea Krecsun
guravoji lakos végrehajthatónak,
Nyámez Mihály lui Pável guravoji
lakos, végrehajtást szenvedő elleni
195 korona tőkekövetelés és járulé-
kai iránti végrehajtási ügyében az
ujabb árverést elrendelte, minek
folytán a nagy-halmágyi kir. já-
rásbírótság területében fekvő és a
guravoji köz égi telekjegyzőkönyv-
ben A. I. 1—9 sorsszámok alatt fel-
vett ház, belseg, kaszáló és
szántóföldekből álló ingatlanok
626 korona kikiáltási árban az
1901. évi december hó 27. nap-
ján délelőtti 10 órakor Guravoj
közsegnázában megtartandó nyil-
vános árverésen a következő felté-
telek alatt fognak árverés alá ke-
rülni, u. m.:

1. Ha a kikiáltási áron felül
ígéret nem tétetik, az elárverezendő
ingatlanok a kikiáltási áron alól is
el fognak adatni.

2. Árverelni kívánók tartoznak
az ingatlan becsárának 10% át,
vagyis 62 korona 00 fillért kész-
pénzben, vagy az 1881. évi no-
vember hó 1-én kelt 3833. számú
igazságügyi miniszteri rendelet 8.
§-ában kijelölt óvadékképes érték-
papirokban a kiküldött kezéhez le-
tenni, vagy az 1881. 60. t. c. 170.
§-a értelmében a bánatpénznek a
bírósnágnál történt előleges elhelye-
zéséről kiállított elismervényt át-
szolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért há-
rom egyenlő részletben és pedig az
első az árverés jogerőre emelke-
désétől számított 30 nap alatt, a
másodikat ugyanazon naptól szá-
mitandó 60 nap alatt, a harmadi-
kat ugyanazon naptól számított
90 nap alatt, minden egyes vétel-
ári részlet után az árverés napjá-
tól számított 5% kamatokkal
együtt szabályszerű letéti kérvény
kapcsában az 1881. december 6. án
39425. igazságügyi miniszteri sz. a.
kelt rendeletében előírt módon a
körösbányai kir. adóhivatalnál mint
bírói letétpénztárnál befizetni.

A bánatpénzt a bíróság az utolsó
részletbe fogja beszámítani.

Az árverési feltételek többi
pontjai a hivatalos órák alatt ezen
kir. járásbírótság telekkönyvi ható-
ságánál és Gurovoj, Pleskucza,
Acscuza és Rosztocs községek elő-
járóságainál megtekinthetők.

Kelt Nagy-Halmágyon, 1901. évi
november hó 17-én.

A n.-halmágyi kir. járásbírótság
mint telekkönyvi hatóságnál.

Frits,

1782

kir. járásbíró.

Mielőtt a karácsonyi és újévi

Bevásárlásait

eszközölné, olvassa el figyelmesen az

ARADI KÖZLÖNY

hirdetési rovatát

Guttman és Berger

Ujdonságok, alkalmas karácsonyi és újévi ajándékok megérkeztek, u. m.:

Nagy választék divatos harisnyák, Vidéki rendelések
 legdivatosabb nyakkendőben, valódi angol pontosan
 béli ingek, ke z ty ü k, eszközöltetnek.
 francia és angol zsebkendők, Jäger-alsóingek, stb. Telefon 285.

Arad, Andrassy-tér 21. szám.

17160—1901.

Hirdetmény.

Tekintettel arra, hogy a pestis Nápolyban megszűnt s hogy Nápoly közegészségi viszonyai különben is kedvezők a n. m. kereskedelem-ügyi m. kir. miniszter ur a n. m. pénz- és földművelésügyi m. kir. miniszter urakkal továbbá belügyminiszter ur ó nagyméltóságával egyetértően 119302—1901. szá-

mu magas körrendeletével hatályon kívül helyezte a nápolyból és kikötőjéből származó némely áru s tárgy friss és nyers állati termények, hasznait ruhaneműek, rongyok, bőrök, belek stb. behozatalának és átvitelének tiltalmazása ügyében folyó évi október hó 3-án 66075 sz. a. kiadott rendeletét.

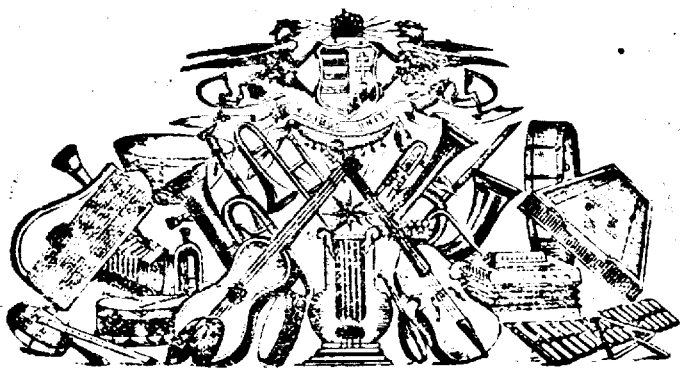
Arad, 1901. november hó 27-én.

Sarlott, főkapitány.

STÖHR MÁTYÁS

hangszerüzlete

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Hangszerek, hegedűk, bögők, harmonikák, cziterák, gitárok, flóták, dobok, klarinétok, szóval mindennemű hangszerek és az ahhoz szükséges kellékek nagy választékban vannak készletben.

Tört és régi hegedűket és bögöket veszek vagy ujakra becserélek.

1679

Hölgyeknek és Uraknak

egyaránt ajánlható az általam készített „Contre Son” korpa elleni fejmosó, mely a legtisztább anyagokból van összeállítva.

Hogy az egészségre nem káros anyagokat tartalmaz, igazolja egy budapesti kir. ker. törvényszéki hites vegyész. valamint a zürichi nemzetközi vegyintézet bizonyítványa.

Ezen fejmosó rendszer használatára megszünteti a fejkorpa képződést, a hajnak seiyemszerű finomságot és igen szép fényt ad.

Nem állítom, hogy hajnövesztő, hanem az által, hogy a fejbőr tiszta és korpa mentes, a hajhullást enyhíti.

Ezen fejmosó minden esetben a legnagyobb sikerrel lett használva, mit számtalan egyénnel tudok igazolni.

Kitünő hatásánál fogva számtalan esetben ajánlva lett dr. Tisch Mór Arad város tb. főorvosa által.

Gyors száradása által a legérzékenyebb fejen is használható s ezért a n. é. közönség becses bizalmát kérem

TURÓCZY ELEK

fodrász

1735

Arad, Andrassy-tér 18. Salacz-utczai rész.

682—1901. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1902. évben szükséges üvegező munkák elvállalása iránt folyó év december hó 23-án d. e. 10 óraker arlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 1□ méter vörös jegyű üvegért 2 korona 50 fillér.

Bánatpénzül leteendő 40 kor. készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az ár ejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal. Az írásbeli ajánlatok lezárta

a szóbeli áriejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az arlejtési feltételeket ismeri és elfogadja. Az ajánlat úgy a szóbeli, valamint az írásbeli a kikiáltási ár százalékában t-endő.

Az arlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az arlejtést megelőzőleg megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi december hó 9 én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay, aljegyző.

Télikabátok.

Az előrehaladott idény folytán a nagy választékban készletben lévő őszi és téli

férfi-, fiu- és gyermekruhák

leszállított áron alól lesznek kiárusítva

KASSOWITZ FÜLÖP ruha-üzletében

Andrassy-tér 9. sz.

1476

Az üzleti berendezés és butorzat szintén eladó.

Utazóbundák.

Öltönyök.

Reliőrök.

Városi bunda.

Havvelők.

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Br-

tesítéseket a kiadóhivatal ad; levél-
beni kérdésekhez a válasza való bé-
lyeg melléklendő. Telefon értesítéseket
nem ad a kiadóhivatal.

Ügynök kizárása

mellett veszek egy a belváros területén
lévő házat 14—15(00) koronáért. Bővebb
ertesítést ad a kiadóhivatal. 1724

Telefon 438.

1000 és 1000

különböző ékszertárgyak és órák érkeztek
a karácsonyi és újévi ünnepekre

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerészhez

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Alkalmi bevasárlás folytán a legolcsóbb
eladás. — Arany, ezüst tárgyak és zálog-
jegyek a legmagasabb áron megvételnek.

Egy tanuló felvétetik.

Karácsony és újévre

Blusok	90 krajczártól feljebb.
Kész ruhák	2.50 " "
Kötők	20 " "
Miderek	55 " "

Téli alsóruhák, csinos gyermekruhák,
övek, nyakkendők és harisnyák nagy-
választékban. 1714

Grünberger L. és Társa.

Arad, Forray-utca (Nádasdy-ház.)

A legmegfelelőbb alkalmi ajándék

a Licker-féle vászon,

minden háztartásban nélkülözhetetlen.

1 vég 23 méter (30 rőf) 7 és 8
forint. Egyedül kapható

Licker Ferencznel

Arad, Miksa-utca 13.,
a vasút mellett

1734

Házi kisasszony,
KULCSÁRNŐ,
vagy élteesebb nőhöz
házvezetőnek

ajánkozik

Dragán Julia Temesvár, Erzsébet vá-
ros király-tér 3. 1721

Nem érdemes kilószámra vasedényt
venni, mert

kitűnő minőségű

zománcozott lemez és öntött edényt

olcsó áron lehet bevasárolni

Pöhm és Gedeon

vaskereskedésben 1561

Arad, Szabadság-tér (Rozsnyay-ház.)

Karácsonyi és újévi ajándékoknak

alkalmas

fényképek

KLAPOK ALAJOS

Arad, Minorita-palota (Templom-utca)

kaphatók. 1712

Gazdatiszt,

keresztény, nős, gyermektelen, a ki Csa-
nádmegyében egy nagyobb gazdaságban
közel tíz évig mint dirigens gazdatiszt
működött, állást keres újévre. Meghi-
vásra bemutatkozik. Címe a kiadóhiva-
talban. 1649

Lázár Gyula

fűszer, csemege, bor, pezsgő, rum,
tea és cognac kereskedése és ás-
ványvizek főraktára

Aradon, Andrássy-tér 19. szám,

(a Központi szálloda-épületben.)

Gyors és pontos kiszolgálás mel-
lett mindenkor friss és jó áruk a
legolcsóbb áron.

Készpénz fizetésénél 2 százalék
pénztári jutalék.

Karácsonyfadísz-czukorkák dus vá-
lasztékban! 1718

Telefon 844.

Legjobb minőségű

Singer-varrógépek

5 évi jótállás és nagyon jutányos
áron kapható

KALMÁR JÓZSEF

műszerésznél

Aradon, Salacz-utca 2. sz.

Nagy javítóműhely.

Villanycsengő bevezetéseket és javi-
tásokat olcsó áron eszközöl. 1534

Ritka alkalom!

300 drb csak 1 frt 80 krért.

Egy remek aranyozott óra elegáns
láncszal, pontosan jár, 3 évi jótállással;
1 remek collier keleti gyöngyökből, diva-
tos női ékszer karra, hajba vagy nyakra,
szabadalmazott zárral, 1 elegáns nikel
zsebkes két pengével, 1 elegáns pénzer-
szény bőrből, 1 elegáns nikel zseb ír-
eszköz, 1 pompás női brosz (párisi facon),
1 pár elegáns női fülönfüggő simili-bril-
liánttal (csalódásig hű utánczat), 1 készlet
double-arany kezelő- és ingomb patent
zárral, 1 elegáns zseb toilette-tükör (belga
üveg) tartálylyal, 1 illatos toilleszappan,
1 elegáns nyakkendő-tű simili-brilliánttal,
1 elegáns gallértartó, 35 angol használati
cikkek levelezésekhez, 250 drb különféle, a
háztartásban szükséges tárgy. Mindezen
300 tárgy — beleértve az elegáns órát,
mely egymagában megéri a pénzt — utá-
nczat mellett csak 1 frt 80 krért, csu-
pán rövid ideig kapható: 1733

Internat. Exporthaus

M. B. Bravmann, Krakau.

Meg nem felelőért a pénz visszaadatik.

Nagy karácsonyi szőnyeg vásár!!!

1 mtr. Jutta futó szőnyeg	13.— frt.
1 „ Tapesztrie futó szőnyeg	1.35 „
1 „ Kidderminster szőnyeg	1.— „
1 „ Velvet futó szőnyeg	2.20 „
1 „ Cocus futó szőnyeg 90	
ctm. széles	1.— „

1 mtr. Imperial futó szőnyeg	2.20 frt.
1 „ Brüsseli futó szőnyeg	1.— „
1 ablak szövet függöny	1.— „
1 „ csipke függöny	1.80 „
1 Axminster szőnyeg 3.00 mtr.	
hosszu	23.— „

1 Brüssler szőnyeg 3.00 mtr hosszu 9.50 frt.

1188

Deczember 9 és 16-án!!

az összes szőnyegmaradékok minden elfogadható áron eladatnak.

Deczember 9 és 16-án!

egy finom selyem atlasz paplan 6.80 frt.

Lópokrócok minden minőség és áron csak

Domán Sándornál

ARAD, Szabadság-tér 17.